

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

MÜZİK ANABİLİM DALI

**ANTALYA “İNCİL KİLİSESİ” ÖRNEĞİNDE İBADET, RİTÜEL VE
MÜZİK**

Öykü ÖZGÜL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

ANTALYA, 2024

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

MÜZİK ANABİLİM DALI

**ANTALYA “İNCİL KİLİSESİ” ÖRNEĞİNDE İBADET, RİTÜEL VE
MÜZİK**

Öykü ÖZGÜL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

ANTALYA, 2024

KABUL VE ONAY SAYFASI

Öykü ÖZGÜL tarafından hazırlanan “Antalya “İncil Kilisesi” Örneğinde İbadet, Ritüel ve Müzik” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Müzik Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak oyçokluğu ile kabul edilmiştir./...../.....

Jüri Üyesi (Danışman)	Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM	İmza
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Eren GÜLLÜ	İmza
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Cenk GÜRAY	İmza

Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

.....
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Araştırma süresince konunun belirlenmesinde ve şekillenmesinde, bilimsel ve manevi desteğini esirgemeyen çok kıymetli danışmanım sayın Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM'e derin saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca her zaman yardımları ve desteği ile yanımda olan kıymetli Öğr. Gör. Alev TÜRKAN ÖZCAN'a da içten teşekkürlerimi sunuyorum. Beni sevgisiyle büyüten ve bu yolda elimi hiç bırakmayan anneannem Meliha PEKMEZ'e, fikirlerimi cesaretle paylaşmamı sağlayan babam Ahmet Mustafa ÖZGÜL'e, sevgisini daima hissettiren annem Aysun PEKMEZ'e ve desteklerini hiç esirgemeyen teyzem Arzum PEKMEZ ile ablam Serenad ÖZGÜL'e sevgiyle teşekkürlerimi sunuyorum.

Öykü ÖZGÜL

Antalya, 2024

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Öğrencinin	Adı Soyadı	Öykü ÖZGÜL
	Numarası	20215300104
	Anabilim Dalı	Müzik
	Danışmanı	Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM
	Tezin Adı	Antalya “İncil Kilisesi” Örneğinde İbadet, Ritüel ve Müzik

ÖZ

Din ve müzik, Hristiyanlık içerisinde ibadetin ve ritüellerin temel bir bileşenini oluşturmaktadır. İncil’e dayalı inanç sistemlerinde ibadet ve ritüeller sıklıkla müzik eşliğinde gerçekleştirilmektedir. Özellikle Protestan kiliselerinde müzik, ibadetin önemli bir unsuru olarak kabul edilmekte ve kilise topluluğunun dini deneyimini zenginleştiren bir araç olarak işlev görmektedir.

Bu bağlamda Antalya’daki Protestan İncil Kilisesi’nin ibadet ve ritüeller ile müziği nasıl ilişkilendirildiği ve topluluğun dini deneyimini nasıl etkilediği teo-müzikolojik perspektifinden incelenmektedir. Araştırma kilisedeki müzikal pratiklerin derinlemesine incelenmesi ve dini deneyimlerin anlamlandırılması üzerine odaklanılmaktadır. Antalya İncil Kilisesi örneğinde ibadet, ritüel ve müzik, din-müzik ilişkisinin teo-müzikoloji bağlamında anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antalya, İncil Kilisesi, İbadet, Ritüel, Protestanlık, Din ve Müzik İlişkisi

T.R.

AKDENİZ UNIVERSITY

INSTITUTE FINE ARTS

Student' s	Name Surname	Öykü ÖZGÜL
	Number	202153001004
	Department	Music
	Supervisor	Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM
	Thesis Title	Worship, Ritual and Music in the Case of Antalya “Bible Church”

ABSTRACT

Religion and music constitute a fundamental component of worship and rituals within Christianity. Worship and rituals based on the Bible are often conducted with accompaniment of music. Particularly in Protestant churches, music is recognized as a significant element of worship and serves as a tool enriching the religious experience of the church community.

In this context, the way music is shaped by the Protestant Bible Church in Antalya through worship and rituals is examined from a theomusicological perspective. The research focuses on the in-depth analysis of musical practices in the church and the interpretation of religious experiences. In the example of Antalya Bible Church, the research contributes to the understanding of worship, rituals and music, the relationship between religion and music within the context of theomusicology.

Keywords: Antalya, Bible Church, Worship, Ritual, Protestantism, Relationship between Religion and Music

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

KABUL VE ONAY SAYFASI	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	v
GÖRSEL DİZİNİ	vii
TABLolar DİZİNİ	vii
NOTA MATERYALİ DİZİNİ	viii
TANIMLAR DİZİNİ.....	ix
BÖLÜM 1: GİRİŞ	1
1.1.Araştırmanın Konusu	1
1.2.Problem Cümlesi	2
1.3.Alt Problemler	2
1.4.Araştırmanın Amacı.....	2
1.5.Araştırmanın Önemi	2
1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
BÖLÜM 2: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1.Din ve Müzik.....	4
2.2.Hristiyanlıkta İbadet, Ritüel ve Müzik.....	5
2.3.Protestan Kiliselerinde Müzik.....	6
BÖLÜM 3: YÖNTEM.....	8
3.1.Araştırmanın Modeli.....	8
3.2.Veritoplama Araçları.....	8
3.3.Veritoplama Süreci	8
3.4.Verilerin Çözümlemesi	9
BÖLÜM 4: BULGULAR VE YORUMLAR	10
4.1.Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	10
4.2.İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	10
4.3.Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	13
4.3.1.Noel.....	14
4.3.2.Paskalya	24
4.3.3. Vaftiz	30
4.3.4. Nikah	35
4.3.5. Cenaze	37

4.3.6. Pazar ve Dua Toplantıları	37
SONUÇ	46
KAYNAKÇA	49
EKLER	59
ÖZGEÇMİŞ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

GÖRSEL DİZİNİ

Sıra	Tanımlama	Sayfa
Görsel 1.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi	15
Görsel 2.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi	16
Görsel 3.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi	16
Görsel 4.	Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisinde topluluğa dağıtılan hediye	17
Görsel 5.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi	23
Görsel 6.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi	24
Görsel 7.	Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi	25
Görsel 8.	Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Vaftiz Havuzu	31
Görsel 9.	Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Dua Toplantısı	40

TABLolar DİZİNİ

Sıra	Başlık	Sayfa
Tablo 1.	Söz Sibel Üçal, müzik Gülmira Başaran’a ait Uşşak İlahisi “Parlayan O Yıldız Belirdi Gökte” ilahisinin sözleri	18
Tablo 2.	Söz Liturgy of St. James, müzik French’e ait İnsan Sessizliğe Bürünsün ilahisinin sözleri	20
Tablo 3.	Söz ve müziği Adrienne Neusch’a ait Rab’in Gayreti ilahisinin sözleri	21

Tablo 4.	Söz ve müziği anonim olan Dirildin ilahisinin sözleri	27
Tablo 5.	Söz ve müziği anonim olan Gör O'nun ilahisinin sözleri	28
Tablo 6.	Söz Gürkan Çamsun, müzik Azeri Anonim olan Kutsal Ruh Ateş Gibi ilahisinin sözleri	32
Tablo 7.	Söz ve müziği Banu Çelik'e ait Baba Evini Özledim ilahisinin sözleri	33
Tablo 8.	Söz ve müziği Ian Smale ait Baba Senin Sevgin ilahisinin sözleri	34
Tablo 9.	Söz ve müziği Özgür Tunç'a ait Dilim Lal Olur ilahisinin sözleri	37
Tablo 10.	Söz ve müzik anonim olan Ey Göklerdeki Babamız ilahisinin sözleri	38
Tablo 11.	Söz ve müzik Gürkan Çamsun'a ait İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu ilahisinin sözleri	41
Tablo 12.	Söz ve müziği anonim olan Teslim Oldum ilahisinin sözleri	42

NOTA MATERYALİ DİZİNİ

Sıra	Tanımlama	Sayfa
Materyal 1.	Müziği katılımcı A'ya ait, söz İncil'den alıntı ilahi	12
Materyal 2.	Söz ve müziği Katılımcı A'ya ait ilahi	13
Materyal 3.	Söz Sibel Üçal, müzik Gülmira Başaran'a ait ilahi	19
Materyal 4.	Söz Liturgy of St. James, müzik French'e ait ilahi	20
Materyal 5.	Söz ve müziği Adrienme Neusch'a ait ilahi	22
Materyal 6.	Söz ve müziği anonim olan ilahi	27
Materyal 7.	Söz ve müziği anonim olan ilahi	29

Materyal 8.	Söz Gürkan Çamsun, müzik Azeri Anonim olan ilahi	32
Materyal 9.	Söz ve müziği Banu Çelik'e ait ilahi	33
Materyal 10.	Söz ve müziği Ian Smale, çevirisi Dorothea Erdoğan'a ait ilahi	35
Materyal 11.	Söz ve müziği Özgür Tunç'a ait ilahi	38
Materyal 12.	Söz ve müziği anonim olan ilahi	39
Materyal 13.	Söz ve müzik Gürkan Çamsun'a ait ilahi	41
Materyal 14.	Söz ve müziği anonim olan ilahi	42

TANIMLAR DİZİNİ

Diyez	Bir nota veya akorun yarım ses incelmesi.
Çeng	Gövdesi üçgen şeklinde olup, telleri elle veya çengin yanında bulunan düğmeler ile çalınan müzik aleti.
Koma	Bir sesin yarım ton incelmesi veya kalınlaşmasını sağlayan en küçük aralık birimi.
Lir	Telli çalgılar arasında yer alan, Antik Yunan döneminden beri kullanılan yaylı bir çalgı türü.
Litürjik	Dini törenler ve ibadetler ile ilişkilendirilen, bu tür törenlere veya ritüellere özgü olan.
Pastör	Bir kilisenin veya dini topluluğun lideri veya ruhani rehberi olarak görev yapan din adamına verilen unvan.
Sakrament	Hristiyan inancında Tanrı'nın lütfunu sembolize eden dini bir kavram.
Teomüzikoloji	Müzik ve dini inanç arasındaki ilişkiyi inceleyen bir disiplindir.

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1.Araştırmanın Konusu

Din ve müzik arasındaki ilişki, toplumsal bağların oluşturulması ve dini ibadetlerin anlaşılmasında önemli bir role sahiptir. Müziğin kullanımı, dini deneyimi zenginleştirme, duygusal bağ kurma, toplulukları bir araya getirme amacı taşımaktadır. Batuk'un (2013:46-59) ifade ettiğine göre; müzik dini anlamak ve ifade etmek için farklı bir perspektif sunarak, dinin derinliklerine yeni bir pencere açmaktadır. Din ve müzik arasındaki ilişki, ses, tını ve ritim gibi temel unsurlar üzerinden şekillenmektedir. Günümüzde özellikle Hristiyanlık, müziği kilise ibadetinin bir parçası olarak benimseyerek, müziğin dini deneyimdeki önemini vurgulamaktadır. Kiliseler, müziği kullanarak, topluluğu duygusal bir bağ kurma ve ibadetlerini zenginleştirme fırsatı sunmaktadır.

Hristiyanlık içerisindeki Katolik, Ortodoks ve Protestanlık gibi ana mezhepler, din ve müzik arasındaki toplumsal bağı şekillendirmekte ve topluluklar bir araya getirilmektedir. Müzik, dini deneyimleri derinleştirebilmekte, bu mezheplerde ritüel ve ibadet içerisinde kullanılmaktadır. Ritüel ve ibadet bağlamında gerçekleştirilen müzik ile ilişkili pratikler topluluğu bir araya getirmekte, dini mesajları daha etkili bir şekilde iletebilmektedir. Protestanlık mezhebinde müzik bir ibadet aracı olarak geçmekte ve önemli bir rol oynamaktadır. Şenel ve Ata'nın (2014:695) ifade ettiğine göre; Protestan anlayışı, müziği sadece dini ibadetin etkinliğini arttırmak ile kalmayıp aynı zamanda topluluğun kiliseye çekilmesinde kilit bir araç olarak değerlendirilmektedir. Müzikal düzenlemeler ve ibadet formatları ile inançlarını güçlendirerek duygusal bağ kurmalarını sağlayıp topluluğu bir araya getirmektedir.

Protestanlık mezhebine bağlı olan Antalya İncil Kilisesi, Antalya'nın üç farklı semtinde ibadethaneye sahiptir. Protestanlık mezhebinin etkisi ile, kilisenin dini ibadetlerinde özellikle müzik öne çıkmaktadır. Noel, Paskalya, Vaftiz, Pazar Toplantısı, cenaze ve nikah gibi ibadetler içerisinde müziğin özenle entegre edildiği ve kullanıldığı gözlemlenmektedir. Araştırmada, Antalya İncil Kilisesi'nde ibadet ve ritüel bağlamında müzik ile ilişkili dini uygulamalar analiz edilerek, sahada elde edilen veriler doğrultusunda kilisedeki müziğin rolü incelenmektedir. Bu bağlamda,

müziğin ibadet atmosferi ve din kavramı içerisindeki rolü Antalya İncil Kilisesi'nin örneğin üzerinden betimlemesi gerçekleştirilmiştir.

1.2.Problem Cümlesi

Antalya “İncil Kilisesi” örneğinde ibadet, ritüel ve müzik ilişkisi nasıldır?

1.3.Alt Problemler

1.3.1.Antalya İncil Kilisesi'nin kuruluş ve tarihsel geçmişi nedir?

1.3.2.Antalya İncil Kilisesi'nde müziğin yeri ve kullanılan müzik aletleri nelerdir?

1.3.3.Antalya İncil Kilisesi'nde gerçekleştirilen ibadet ve ritüeller ile müzik ilişkisi nasıldır?

1.4.Araştırmanın Amacı

Antalya'da bulunan İncil Kilisesi, Protestan mezhebine bağlı bir din merkezidir. Kilise, ibadet ve ritüellerinde müzik önemli bir rol oynamaktadır. İncil Kilisesi'nin müzikal uygulamaları, ibadetin derinliğini ve katılımcıların dini deneyimini artırmaya yönelik birçok farklı şekilde kendini göstermektedir.

Araştırmanın amacı, Antalya İncil Kilisesi örneği üzerinden gerçekleştirilen ibadet ve ritüellerin müzik ile olan ilişkisinin derinlemesine incelenmesidir. Bu bağlamda, Kilise'nin geçmişi ve kuruluşu detaylı bir şekilde ele alınarak, gerçekleştirilen ibadet ve ritüeller üzerinden müzik ile olan ilişkisi, kullanılan müzik aletleri teo-müzikoloji üzerinden ortaya konulmaktadır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Antalya İncil Kilisesi'nde ibadet, ritüel ve müzik etkinliklerinin incelenmesi ile din ve müzik ilişkisinin derinlemesine betimlemesi gerçekleştirilmiştir. Antalya İncil Kilisesi'nin çatısı altında sunulan faaliyetlerin incelenmesi ibadet, ritüel ve müzik arasındaki ilişkinin anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Bu araştırma, din ve müzik arasındaki ilişkinin önemi vurgulanarak, kültürel ve dini pratiklerin müzik aracılığıyla nasıl ifade edildiğini anlamak için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

Ek olarak bu araştırma, Antalya İncil Kilisesi'nde ibadet, ritüel ve müzik ilişkisinin incelenmesi yoluyla, din ve müzik ilişkisinin derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunarak, bu alandaki bilgi boşluklarını doldurmayı ve literatüre yeni bir bakış açısı sunmayı hedeflemektedir.

1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, Antalya İncil Kilisesi'nde gerçekleştirilen ibadet, ritüel ve müzik pratiklerini incelemektedir. Kilisede düzenlenen ibadet ve ritüellerin yanı sıra buna eşlik eden müzik ile müzik aletlerinin incelenmesi, ilgili kaynak kişi görüşmeleri ve dışarıdan gözlemlerin kayıt altına alınması, bu araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

BÖLÜM 2: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Din ve Müzik

Din ve müzik arasındaki ilişki, ibadet sırasında kullanılarak dini deneyimi zenginleştiren bir role sahiptir. Roşca'nın (2014:116) ifade ettiğine göre; Orta Çağ'da manastır düzenlerinde dini müzik, kültürün gelişmesi için uygun bir zemin bulmuştur. Müzik, astronomi, matematik, hitabet ve edebiyat ile dördüncü temel bilim olarak kabul edilmiş ve manastır okulları bu disiplinleri kullanarak topluluğu eğitime ve kültürel olarak şekillendirme rolünde önemli bir etki sağlamıştır. Zamanla ibadethaneler müziği sadece litürjik bir rolün ötesinde, büyük bir sosyo-kültürel etkinliğin parçası olarak görmeye başlamıştır. Keklik'in (2006:27-29) ifade ettiğine göre; din ve müzik ilişkisi çeşitli kültürlerde önlemleri bir yere sahiptir. Özellikle dini törenler ve ibadetler sırasında, dini kuralların öğretilmesi, öğütlerin verilmesi amaçlandığında konuşulan dilin ahenginden yararlanmak amacıyla şiir kullanılırken, bu şiirlerin etkisini arttırmak içinde müzik kullanılmaktadır. Müzik eşliğinde dini törenler düzenlenmektedir. Göher'in (2007:309-312) ifade ettiğine göre; din, müziğin anlamı ile işlevini şekillendirirken, müzik de dini deneyimleri güçlendirmekte ve derinleştirmektedir. Dini ritüelleri ve sembolleri, müziğin tınıları ile birleşerek insanların manevi deneyimlerini zenginleştirmektedir. Din ve müzik ilişkisi bağlamında, tarihsel olarak bazı dönemlerde belirli müzik ezgileri, dini otoriteler veya toplumun normları tarafından günah ya da çirkin olarak nitelendirildiği görülmüştür. Bu durum, müziğin dini inançlar ve değerler ile etkileşimi, müzik üzerindeki kontrolünü göstermektedir. Batuk'un (2013:48) ifade ettiğine göre; din ve müzik ilişkisi, farklı dinsel gelenekler arasında değişiklik gösterdiği gibi aynı geleneğin diğer dönemlerinde veya ekollerinde de çeşitlilik gerçekleştirebilmektedir. Ancak din ile müzik arasındaki ilişkinin, ses, ritim ve tınıyla daha derin köklere sahip olduğu öne sürülmektedir. Yiğit'in (2023:130-131) ifade ettiğine göre; müziğin oluşumunda belirleyici bir rol oynayan din, müziğin temel amacı olarak görülmektedir. Günümüzde müziğin din kökenli olduğu düşüncesi, farklı bilim alanları tarafından genellikle kabul edilmektedir. İlk çağlardan itibaren, müzik ilkel toplumlarda bir ibadet aracı olarak, insanlar için Tanrı ile iletişim kurma aracı olarak benimsenmiştir. Şahin'in (2008:278) ifade ettiğine göre; müzik, sosyokültürel yaşamın önemli bir bileşeni olarak ortaya çıkmakta ve özellikle ibadet bağlamında dramatizasyon, duygusal yoğunlaşma gibi nitelikler ile dinin bir

parçası haline gelmektedir. Şen'in (2022:452-453) ifade ettiğine göre; kültürel geçmişin sürekliliğini sağlamak amacıyla geleneklerin uygulanması gerekmektedir. Dinsel müzikler, yapılan ibadetinin bir parçası olarak görülmektedir. Bu müzikler, kültürel hafızanın yaşatılması ile toplum içinde birlik ve dayanışma duygusunu pekiştirerek sosyal bağları güçlendirmeyi sağlamaktadır. Aynı zamanda dinsel ibadetler, kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasının önemli bir aracı olarak görülmekte ve toplumun ortak değerlerini yansıtarak bir nevi toplumsal insanın dışa vurumu olabilmektedir.

2.2.Hıristiyanlıkta İbadet, Ritüel ve Müzik

Hıristiyanlıkta ibadet ve ritüel kilise topluluklarının ve bireylerin dua etme, ilahi söyleme, İncil okuma ve sakramentlere katılma gibi dini pratikleri içeren ritüellerini ifade etmektedir. Müzik, Hıristiyanların dini deneyimlerini zenginleştiren ve topluluklar arasında birlik sağlayan bir unsur olarak görülmektedir. Korhan'ın (2023:215-216) ifade ettiğine göre; Hıristiyanlıkta inanç ve ibadetin temelini sakramentler oluşturmaktadır. Sakramentlerin yanı sıra Hıristiyan geleneğinde kilise içinde toplu ya da bireysel olarak günlük, haftalık ve yıllık ibadetler gerçekleştirilmektedir. Hıristiyanlar, kiliselerin hazırladığı dini takvime göre belirlenen zamanlarda ibadetlerini yerine getirmektedir. İbadetler genellikle kilisede rahibin öncülüğünde toplulukla yapılmakta, dualarda İsa Mesih'e yer verilmekte ve ardından Tanrı ile Kutsal Ruh'a dua edilmektedir. Yılın belirli zamanlarında oruç tutulmaktadır. Oruç günümüzde belirli gıdalardan uzak durularak veya günün belirli saatleri içerisinde hiçbir şey yenmemesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Cenaze merasimleri bölge ve sahip olunan kültürel farklılıklar içerisinde değişiklik gösterebilmekte, genellikle evde, kilisede ve mezarlıkta olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmektedir. İskefiyeli'nin (2007:234) ifade ettiğine göre; Hıristiyanlarda kendisini İsa Mesih'e ve havarilerine bağlama eğilim göstermektedir. Bu geleneksel olarak Hıristiyan topluluğunun ortak bir özelliği olarak görülmekte ve kiliselerin kadimlik veya eskilik arayışının bir parçası olmaktadır. Argyle'nin (Çev, Koç, 2006:320-321) ifade ettiğine göre; Hıristiyanlıkta ibadet, ilahi söyleme ve dans etme gibi çeşitli yollarla dini duygu ve tutumları ifade etmektedir. İbadet sırasında diz çökme, başını veya vücudunu yere eğme ve bazen yere yatma gibi özel bedensel duruşlar sergilenmektedir. Kızılabdullah'ın (2019:312-315) ifade ettiğine göre; Hıristiyan müziği genel olarak

Hristiyanlıkla bağlantılı ve ibadetler sırasında kilise içinde kullanılan mezmurlar ve ilahiler din ile müzik ilişkisi içerisinde değerlendirilmektedir. Çağıl'ın (2013:10-11) ifade ettiğine göre; 6. yüzyılda Papa 1. Gregorius tarafından oluşturulan Gregoryen, kilise tarafından kullanılan litürjik müzik repertuvarıdır. Gregoryen şarkıları genellikle tek ses veya koro tarafından müzik aleti kullanılmadan seslendirilmektedir. Kilise kompozitörleri, müziği pratik ihtiyaçları için kullanmış ve bu şekilde müzik hayati bir öneme sahip olup, gelişim göstermiştir. Aslan ve Yüksel'in (2015:880) ifade ettiğine göre; Hristiyanlıkta her mezhep, kültürel ve inançsal farklılıklara sahip olup, bu çeşitlilik müzik pratiğinde de kendini göstermektedir. Kilisede kullanılan müzik, bu mezheplere özgü farklılıkları yansıtarak çeşitli formlarda ifade bulmaktadır.

2.3.Protestan Kiliselerinde Müzik

Protestan mezhebi, Ortodoks ve Katolik mezheplerine göre daha yeni bir mezheptir. 16. yüzyılda reform hareketi ile ortaya çıkan Protestanlık, farklı akımları içermekte ve dünya genelinde çeşitli kiliseler, topluluklar tarafından benimsenmektedir. Aslan ve Yüksel'in (2016:1958) ifade ettiğine göre; Protestanların kültüründe, ibadet müziği alanında çeşitli pratikler bulunmaktadır. Müzik, Hristiyan toplumunun kültürel kimliğinde önemli bir yere sahip ve bu kimliğin oluşumunda dini uygulamaların yanı sıra dil, davranışlar, Hristiyan teolojisi ve inanç sistemi gibi birçok faktör etkili olmaktadır. Müziğin kültürel kimlik içerisindeki rolü, sosyal etkileşim açısından önem arz etmektedir. Küçük'ün (2008:169-172) ifade ettiğine göre; Protestan inanç geleneğinde, ilahiler Tanrı'yı müzik aletleri ile övmeyi ve bireyin duygularını, düşüncelerini ifade etmek için etkili bir araç olarak kullanılarak ibadetin ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. İlahilere genellikle piyano veya org ile eşlik edilmektedir. Topluluklar kilisede bir araya gelerek dua etme, ilahi söyleme ve Kutsal Kitap okumaları gerçekleştirmektedir. Protestan ibadetlerinde müzik önemli bir rol oynamaktadır. İlahiler ve diğer dini müzik formları, Tanrı'ya övgü ve ibadeti ifade etmek amacıyla kullanılmaktadır. Müzik, Protestan kiliselerinde ruhani deneyimin derinleşmesine ve topluluk bağlarının güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Protestan mezhebinde müzik çeşitli tarzlarda ve kültürel bağlamda gelişme göstermiştir. Bu da çeşitlilik ve dinamizm yaratmaktadır. Aslan ve Yüksel'in (2015:882) ifade ettiğine göre; "Tanrı'yı Yüceltelim" adlı kitap, hemen hemen tüm Protestan ibadet

şarkılarını içermesine rağmen, kiliseler arası iletişim ve internet sayesinde bu şarkıların daha hızlı yayılmasını sağlamaktadır. Bu durum, farklı kültürel ve müzikal etkileşimlerin Protestan müziğine katkıda bulunarak zenginleşmesine ve evrensel bir dini ifade aracı haline gelmesine yol açmaktadır.

Bu bağlamda, Protestan müziği hem dini hem de kültürel anlamda önemli bir etkileşim alanı olarak değerlendirilebilmekte, Antalya İncil Kilisesi'nin kuruluş ve tarihsel geçmişi, kullanılan müzik aletleri ile müziğin yeri, ibadet ve ritüel ilişkisi çerçevesinde incelenmektedir. Bu inceleme, kilisenin dini pratiklerini anlama ve Protestan müziğinin dini ve bağlamlardaki etkisini değerlendirme konusunda önemli bir katkı sunmaktadır.

BÖLÜM 3: YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Merriam'ın (2015:42) ifade ettiğine göre; nitel araştırma yönteminde örnek olay (case study) modeli, vakayı kavrama, keşfetme ve yorumlamayı oluşturmaktadır. Araştırmacı, bir olguya yoğunlaşarak, o olguya ilişkin önemli faktörlerin etkileşimini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Bu bağlamda Antalya İncil Kilisesi'nin ibadet, ritüel ve müzik ilişkisini incelemek amacıyla, kilisenin müzik geleneği ve dini ibadetlerinin sürekliliğinden, müziğin konumundan yola çıkarak nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada örnek olay (case study) modeli, kilisenin kültürel bağlamındaki ibadet ve müzikal unsurların etkileşimini betimlemek için kullanılmıştır.

3.2.Verİ Toplama Araçları

Nitel araştırma yöntemlerince kullanılan veri toplama tekniklerinden yararlanılarak, kilise ve müzik ile ilgili gerçekleştirilmiş çalışmalar üzerinden alanyazın tarama ve doküman incelemesiyle veriler elde edilmiştir. Kaynak kişiler ile yarı yapılandırılmış görüşme ve sahada dışarıdan gözlem gerçekleştirilerek görsel/işitsel kayıtlar alınarak elde edilen veriler Bulgular Bölümünde sunulmuştur.

Randolph'un (2018:252-257) ifade ettiğine göre; Alanyazın taraması detaylı, yarı detaylı, temsili ya da amaca uygun temel makalelerin seçilip bir araştırmada bilgi toplamayı amaçlamaktadır.

“Dokümanlar bir araştırmacının müdahalesi olmadan kaydedilmiş metinleri ve resimleri içermektedir. Araştırmalarda kullanılabilecek doküman çeşitleri; reklamlar, ajandalar, katılım kayıtları, davetiyeler, toplantı tutanakları, kılavuzlar, notlar, kitap ve broşürler, günlükler, dergiler, program kayıtları, mektuplar, muhtıralar, haritalar, çizelgeler, gazeteler, sanat eserleri, program detayları, radyo TV, program senaryoları, örgütsel raporlar, anket verileri, çeşitli kamu kayıtları, not defterleri, fotoğraf albümleri vb. olup; bunları araştırmalarda kullanılmak üzere araştırmacılara veri sağlamaktadır” (Labuschagne, 2003, Akt. Kiral, 2020:174).

3.3.Verİ Toplama Süreci

Veri toplama süreci ile ilgili öncelikle konuya ilişkin kapsamlı bir alanyazın taraması gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacına bağlı kalınarak YÖK Tez,

ULAKBILIM ve Scholar Google (Google Akademik) gibi tarama ve indeksleme motorları kullanılmıştır. Elde edilen dokümanlardan yola çıkılarak, kaynak kişi görüşmeleri, sahada dışarıdan gözlem olmak üzere 23.12.2022 ve 07.04.2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

3.4.Verilerin Çözümlemesi

Merriam'ın (2015:43) ifade ettiğine göre; durum çalışması sonucunda elde edilen veriler, araştırılan olgunun zengin ve yoğun bir şekilde, kaynak kişi görüşmelerinin ve gözlem sonucunu aktarmak için yazım ve edebi tekniklerinin kullanılması betimlemedir. Yıldırım ve Şimşek'in (2008:88-90) ifade ettiğine göre; betimleme, bir konunun veya nesnenin özelliklerini veya niteliklerini detaylı bir şekilde anlatım sürecidir. Kelimeler, ifadeler ve diğer iletişim araçları kullanılarak yapılan betimlemeler, okuyucunun veya dinleyicinin nesneyi ya da konuyu kavramasına ve canlandırmasına yardımcı olmaktadır.

Araştırmada, örnek olay (case study) modeli üzerinden gerçekleştirilmiş kaynak kişi görüşmelerinin transkripsiyon çözümlemeleri ilgili alt problem başlıklarına göre Bulgular Bölümünde yer verilmiştir. Bu başlıklara ilişkin gözlemler ve değerler temel alınarak çıkarılmıştır. Antalya İncil Kilisesi'nde gerçekleştirilen ibadet, ritüel ve müziklerin görsel/işitsel kayıt altına alınıp, elde edilen verilerin betimlemesi yapılmıştır.

BÖLÜM 4: BULGULAR VE YORUMLAR

4.1.Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Antalya İncil Kilisesi, Lara, Konyaaltı ve Kaleiçi olmak üzere Antalya'nın üç farklı semtinde ibadethaneye sahiptir. Katılımcı B, 10-13 yıldır kilisenin bir mensubu olmakta, 6 yıldır Pastörlük görevini üstlenmekte, Kaleiçi İncil Kilisesi'nde sürdürmektedir. Katılımcı B'nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Antalya İncil Kilisesi'nin temelleri İsviçreli bir ailenin Antalya'ya göç etmesi ile atılmıştır. Aile, Antalya'ya yerleştiğinde, bölgede sadece iki-üç Hristiyan bulunmaktaydı. Bu aile Hristiyanlıkla ilgilenenlere İncil'i okuyup anlatmış ve zamanla ev toplantıları düzenleyerek küçük bir topluluk oluşmaya başlamıştır.

Katılımcı A, 2002 yılından beri kilisenin bir mensubu olmakta ve Konyaaltı İncil Kilisesi'nde rahiplik, pastörlük görevini üstlenmektedir. Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Antalya İncil Kilisesi, 1985 ya da 1988 yılları arasında üç veya beş kişilik, evde toplanmaya başlayan bir topluluk ile ortaya çıkmıştır. Bu küçük topluluk, zamanla artmaya başlamıştır. 1999 yılında Kaleiçi'nde Aziz Pavlus Kültür Merkezi'nin inşaatı başlamış ve aynı yıl içerisinde inşaat tamamlandıktan sonra topluluk bu kültür merkezine davet edilmiştir. 1999'dan itibaren Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi'nde toplanılmaktadır. Antalya genelinde toplam üç İncil Kilisesi bulunmakta, bu sebeple topluluk Antalya İncil Kiliseleri olarak ifade etmektedir.

“Bu ailenin başlattığı şeyle yaklaşık 30-31 yıl önce başlayan kilise şu anda Antalya'nın üç farklı lokasyonda, yaklaşık 240 kişilik topluluğa hizmet veriyor. 2016 yılında 2. Kilisemiz Lara'da, 2023'te 3. Kilisemiz Konyaaltı'nda açıldı” (Katılımcı B ile Kişisel İletişim, 16.02.2023).

4.2.İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Antalya İncil Kilisesi, Noel, Paskalya, Nikah, Dua ve Pazar Toplantıları, Cenaze gibi pratiklerinde müzik önemli bir rol oynamaktadır. Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; müzik ile ilgili ibadet geleneğini benimseyen Antalya İncil Kilisesi, Tevrat ve Zebur, Davut'un müzik yeteneği ile öne çıkan kral olduğu dönemdeki önemli bir mirası vurgulayarak bu geleneği önemsemektedir. Davut'un lir çalması ve oğlu Süleyman'ın tanrı tapınağını kurması, onun yazdığı mezmurların Zebur olarak bilinmesine sebep olmuştur.

Mezmurlar, tanrıyı öven şiirsel eserler olarak kilise ibadetlerinde, özellikle Protestan, Katolik ve Ortodoks kiliselerinde, farklı dillerde söylenen yaygın ilahiler olarak kullanılmaktadır. Kilisede müzik ibadetin temel bir unsuru olarak görülmekte ve tanrıya tapınmak amacıyla kullanılmaktadır. İbadetlerinin çoğunda öncelikle tanrıyı yüceltmek adına ilahiler söylenmektedir.

Katılımcı B'nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Tevrat, Zebur ve İncil'e yapılan atıflarda, müziğin cennette başladığı inancı yaygındır. Özellikle İncil'de Tanrı'nın tahtı önünde bazı meleklerin ve yaratıkların Tanrı'yı övmek için ilahi söyleyerek yücelttiği anlatılmaktadır. Bu nedenle müziğin Tanrı'dan geldiğine inanılmakta ve insanoğluna bir hediye olarak görülmektedir. Tanrı'ya tapınmanın en derin biçiminin müzik olduğu düşünülmekte ve Tevrat, İncil, Zebur'da belirtildiği gibi Tanrı'yı ezgiler ile lir, çeng müzik aleti eşliğinde övün emri Antalya İncil Kilisesi'nde de özenli bir şekilde uygulanmaktadır. Kilisede flüt, piyano, bağlama, gitar, cajon, keman gibi çeşitli müzik aletleri eşliğinde ilahiler söylenmektedir. Müzik aletlerinin çeşitliliğine önem gösterilmektedir.

“Şimdi kimse alınmasın sözüm meclisten dışarı ama ben müziğin en onurlu kullanıldığı yerin ibadet olduğunu düşünürüm. Elbette müzik birçok yerde duyularını ifade etmek için kullanılır ama bence kilise bunun ya da kilise demeyim de ibadet anlamında kullanılan müzik bence müziğin en yüksek standarttır etik anlamda”
(Katılım A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

Katılımcıların ifadesinden yola çıkarak, Antalya İncil Kilisesi'nin ibadet, ritüel ve müzik geleneğini Tevrat ve Zebur'da vurgulanan Davut'un müzik yeteneği ile öne çıkan kral olduğu dönemin önemli bir miras olarak benimsediği görülmektedir. Mezmurların Zebur olarak bilinmesine sebep olmuş, kilise ibadetleri ve ritüellerinde özellikle Protestan kiliselerinde, farklı dillerde söylenen yaygın ilahiler olarak kullanılmaktadır. Kilisede müzik, ibadetin temel bir unsuru olarak görülmekte ve tanrıya tapınmak amacıyla kullanılmaktadır. Antalya İncil Kilisesi'nde çeşitli müzik aletleri eşliğinde ilahiler söylenmekte ve önem verilmektedir. Bu durum katılımcıların ifadesine dayanarak, ibadet anlamında kullanılan müziğin en onurlu ve yüksek standartlı kullanım alanlarından biri olduğu düşünüldüğü görülmektedir. Dolayısıyla kilisede müziğin ön planda olması ve her ibadet ile ritüellerinde bulunmasının sebebi açığa çıkmaktadır. Bu müzikal

uygulamalar, kilise ibadetlerinin derinliğini ve ruhsal deneyimini zenginleştirmekte ve katılımcıların ifadesine göre bir birlik duygusu pekiştirmektedir.

Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Hristiyan topluluğundan birçok birey ilahi besteleyebilmektedir. İlahilerde aranan belirli nitelikler arasında yürek durumunun Tanrı'ya, Kutsal Kitaba ve bireyin kendi içsel duygularına ithaf etmesi bulunmaktadır. Genellikle ilahilerde batı melodileri duyulmakta ve batı müzik aletleri kullanılmaktadır. Ancak geçmişte, Türk kiliselerinde bağlama gibi yerel müzik aletleri ile çalınan ilahiler bulunmaktadır. Bu tür ilahilerde genellikle koro da dahil komalar ile seslendirilip, çalınmaktadır.

“Benim kendi bestelerim de mevcut, sözleri tabii ki Kutsal Kitaptan ancak melodisi bana ait hepsinin ve bunlar Tapınma Önderi’de ismini arattığınızda karşınıza çıkar mutlaka notasyonu görürsünüz. Zaten ilahilerin sözleri genellikle Kutsal Kitabımızdan alıntıdır” (Katılımcı A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

6. Mezmur

♩ = 80

Em Bm C D Em D

Ya Rab, öf-key-le a-zar - la - ma be-ni, Ga - zap-la yo-la ge-tir -
İn - leye in - le-ye bit-tim, Döş-ğim-su i - çin-de bü - tün ge-ce ağ-la-mak-

5 Em Bm C D Em D

me. Lütfet - fet ba-na, ya Rab, bit - ki - nim; şif - fa ver, ke - mik - le-rim sız - lı -
tan, yatağ - ım sı - rıl-sık-lam göz - yaş - la-rım-dan. ke - der-den göz - le-rim gör-mü -

9 Em Am C Am C G D

yor, Çok a - cı çe - ki - yo-rum. Ne za - ma-na dek sü - re - cek Gel, ya Rab, kur-tar be -
yor, Ey - kö - tü-lük ya-pan-lar, u - zak du-run ben-den, Çün-kü Rab be-ni i - şit -

13 Am C Am C G D

ni, Çün-kü ölümler a - ra-sın-da kim - se se - ni an-maz, Kim şükür su-nar sa -
ti. Yal - va - rı - şı-mı duy-du, Du - a - mı ka-bul et - ti. Öv-gü - ler ol-sun a - dı -

17 1. Am 2. G D C Am G D

na? na. Ca-nım Rab' - bim ö-ver, yal-va - rı - şı-mı duy-du , öv-gü - ler ol-sun a - dı -

22 Am G D C Am G D Am

na Ca-nım Rab' - bim ö-ver, ya-ka - rı - şı-mı duy-du öv-gü - ler ol-sun a - dı - na

Materyal.1 Müziği Katılımcı A'ya ait, söz İncil'den alıntı ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 09.03.2024, 00:43.

Sevdiğim

Sı - kın - tı-lar bir çığ gi-bi düş - tü üs - tü - me Dü-
Ama sen ya Rab İ-sa be-ni yal - nız bi-rak-ma - dın Se-

şür - dü kö - tü o - lan be - ni tu-zak - la - rı - na a-ma
nin sa - yen - den Rab-bim a - yak - la-rım sürç - me - di ka-

sen Rab - bim İ-sa kur - tar - dın be-ni - Ö-de - din sen çar - mih-ta
yam, kur - ta - rı-cım, yü-reğ-im sa - hi - bi Ö - ver du - dak - la-rım

gü-na-hın be-de-li - ni İ-sa Me - sih Rab-bim, Yü-ce kur - ta-rı - cım Rab-le-
yü - ce İs - mi - ni

rin Rab - bi, Sev - diğ - im

Materyal.2 Söz ve müziği Katılımcı A'ya ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 09.03.2024, 00.53.

Katılımcıların bakış açısına dayanarak, ilahilerinin çeşitliliğini ve kültürel etkileşimin bu ilahilere yansımaları ele almaktadır. Katılımcılar ilahi besteleyebilme yeteneği ve ilahilerin belirli yetenekler üzerinde durarak, ilahilerin içsel bir bağlamda inançlarına ve duygularına ithaf etmesinin önemi vurgulanmaktadır. Kilise rahiplerinin ilahi besteleri, Hristiyan ilahi geleneğinin zenginliğine ve çeşitliliğine katkıda bulunmaktadır. Bu besteler kilise topluluğunun ruhani ihtiyaçlarını karşılamak ve ibadet ile ritüel deneyimini zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır.

4.3.Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Antalya İncil Kilisesi'nde müzik bir ibadet aracı olarak görülmektedir. Özel kutlamalarda, toplantılarında vaazdan önce topluluk ile ilahiler söylenmektedir. İlahi söyleyerek Tanrı'yı yüceltmek kilise topluluğu açısından önem arz etmekte ve müzik bir araç olarak görülmektedir. Kilise bir dernek olarak geçmesi sebebi ile belediye aracılığı ile gösterilerini gerçekleştirmektedir.

4.3.1.Noel

24 Aralık'ta coşku ile kutlanan Noel, İsa'nın doğuşunu anma ve İsa'ya karşı sevgi, inanç dolu atmosferde bir araya gelme günü olduğu gözlemlenmektedir. Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Noel kelimesi Fransızcada Doğuş anlamına gelmektedir. Noel, Hristiyanlar için bir Doğuş Bayramıdır. Noel için kilise topluluğundan gönüllüler ile İsa'nın doğuşunu tiyatral bir şekilde canlandırmak üzere 3 ay öncesinden hazırlıklara başlamaktadır. Tiyatro performansı, İsa'nın doğuşunu İncil'den alıntılarla birlikte rahip tarafından seslendirilen bir anlatımla sunulmaktadır. Bu canlandırma, koro ve piyano eşliğinde gerçekleşirken, kilise topluluğu bu özel etkinliği organize etmek ve sunmak adına uzun süre önceden bir araya gelerek çalışmalarını sürdürmektedir.

“Noel’e önceden hazırlanılıyor. Haftada 1 kez gönüllü görev alan kişilerle prova alınıyor. Noel’de söylenecek ilahilere görevlendirilen Pastör karar veriyor ya da kilisenin önderleri toplanıp ilahilere karar veriyoruz sonrasında görevlendirilen Pastör ile paylaşıyoruz. Bizim için önemli bir gün çünkü bu sebeple özen gösteriyoruz. İsa'nın doğuşunu anlatıp o günü herkesle paylaşmaya çalışıyoruz” (Katılımcı B ile kişisel iletişim, 16.02.2024).

Antalya İncil Kilisesi'nin düzenlediği özel Noel gösterisinde topluluktan gönüllü olanlar ile İsa'nın doğuşu tiyatral bir şekilde canlandırılmaktadır. Gösteride öncelikle izleyicilerin toplanması beklenirken keman, piyano ve cajon müzik aletleri ile ilahiler yorumlanarak çalınmaktadır. Ardından gösteri, slayt sunumu ile başlamakta “Bize Bir Oğul Verilecek, O'nun Adı İsa, Kutsal Olan Tanrı'nın Oğlu, Harika Öğütücü, Güçlü Tanrı, Edebi Baba, Esenlik Önderi, Immanuel, Tanrı Bizimle” gibi sözlerle İsa yüceltilerek devam etmektedir. Slaytın sonunda baş rahip sahneye çıkarak günün anlam ve önemine değinen bir konuşma gerçekleştirdikten sonra koro sahneye çıkmaktadır. Koro rahip Katılımcı A'nın şefliğinde ve müzik aleti olarak piyano eşliğinde “Parlayan O Yıldız Belirdi Gökte” ilahisini yorumlamaktadır. Bu performans izleyiciler arasında derin bir duygusal etki bırakarak, koro ile ilahilere eşlik ettiği gözlemlenmektedir. Ardından baş rahip tekrar sahneye çıkarak İsa ile ilgili konuşmalar gerçekleştirerek, Noel'in sembolik olarak anlatıldığı “Beş Mum Oyunu”na gönderme yapıldığı görülmektedir. Hristiyan geleneğinde beş mum oyunu İsa'nın doğuşunu yani Noel'i ifade etmekte ve her mum bir anlamı temsil etmektedir;

1. Birinci mum, “umut”u simgelemektedir. İsa’nın doğumu ile ilgili umudu temsil etmektedir.
2. İkinci mum, “barış”ı simgelemektedir. İsa’nın dünyaya barış getirmesi anlamını taşımaktadır.
3. Üçüncü mum, “sevinç”i simgelemektedir. İsa’nın doğumunun insanlara sevinç getirdiğini ifade etmektedir.
4. Dördüncü mum, “sevgi”yi simgelemektedir. Tanrı’nın insanlığı sevmesini ve İsa’nın insanlık için olan sevgisini temsil etmektedir.
5. Beşinci mum, “İsa Mesih”i simgelemektedir. İsa umut, esenlik/barış, sevinç ve sevginin temsili olarak görülmektedir.

Beş Mum Oyunu, Noel’in manevi anlamını vurgulamak ve İsa’nın doğumunu sembolik olarak kutlamak için kullanılmaktadır. Mumlar özel bir tören ile sırayla yakıldığı ve her mum yakıldığında ilgili anlam veya mesaj okunarak açıklandığı sahada gözlem sonucu görülmüştür.

Görsel.1 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu Antalya İncil Kilisesi Noel gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül’ün Arşivinden, 24.12.2024.

Beş mum oyunundan sonra sahne tekrar koroya bırakılarak tiyatral gösteriye geçilmektedir. Koronun “Zamanı Gelince” ve “Meleklerle Kulak Verin” gibi ilahileri seslendirmesinin ardından baş rahip, İsa’nın doğuş hikayesini İncil’den alıntılarla anlatmaya başlamaktadır. Sahneye çıkan gönüllü topluluk üyeleri ile doğuşun sahnelenmesi, özellikle meleğin Meryem’e hamile olduğunu bildirdiği anı canlandırarak “Meleklerle Kulak Verin” ilahisine gönderme yapıldığı görülmektedir.

Görsel.2 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu Antalya İncil Kilisesi Noel gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül’ün Arşivinden, 24.12.2024.

Gösteri süresince koro “İnsan Sessizliğe Bürünsün”, “İlk Noel”, “İsa Mesih, İmmanuel”, “Duyduk Tatlı Ezgileri”, ve “Rabbin Gayreti” ilahilerini seslendirirken, izleyiciler de içtenlikle bu ilahilere eşlik ederek, İsa’nın doğuşunun canlandırılmasında koronun etkisi görülmektedir. “Rabbin Gayreti” ilahisinde 15 yaşında bir kız çocuğu çağdaş dans ile eşlik etmiştir. Gösteride İsa’nın ahırda doğumu sahnelendikten sonra çocuklardan oluşan bir koro, melek kıyafetleri ile sahneye çıkarak “Korkmayın Dedi”, “Çobanlar Geliyor” ilahilerini seslendirerek ve ilahinin sözlerine uygun hareketler yaparak bu tiyatral canlandırmaya bir renk katmaktadır. Bu sahne gösterinin atmosferine duygusal bir derinlik eklemekte ve İsa’nın doğumunun kutlanmasına katkı sağlamaktadır.

Görsel.3 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu Antalya İncil Kilisesi Noel gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül’ün Arşivinden, 24.12.2024.

Noel gösterisinde seslendirilen ilahiler Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Türkçeye çevrilmiş 25-30 adet Noel ilahisi bulunmakta, ancak Noel gösterisi için 10 tane ilahi hazırlanmaktadır. Örneğin, Almanya'da bir kilisenin orgunun bozuk olmasından dolayı koronun eşiksiz söyleyebileceği basit ezgili ilahi olarak "Sakin Gece" bestelenmiştir. Bu tarz çevrilmiş ilahilere Tapınma Önderi adlı bir uygulama üzerinden rahatlıkla ulaşılmaktadır.

"Noel kutlamasına, İsa'nın doğuşuna sadece Hristiyanlar değil Hristiyan olmayanlar da büyük bir ilgi gösteriyor. Noel kutlamasını el ilanları ve internet yolu ile duyuruyoruz ve baya kalabalık bir kitleye ulaşıyoruz. Çeşitli kutlamalarımız oluyor ancak bunların hepsi Noel kutlamasıdır. İşte gençlerin Noel kutlaması, kadınların Noel kutlaması oluyor, işte şimdi biz üç kilise olduğumuz için Konyaaltı bölgesine özel Noel kutlaması yapıyoruz sonra Muratpaşa'ya özel kutlama yapıyoruz artarda gerçekleştiriyoruz" (Katılımcı A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

Katılımcı B'nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Noel kutlamalarında, Amerikan kültüründen izler taşıyan baharatlı ve şeker karışımı Noel çayı sunulmaktadır. Yiyecekler kilise topluluğu tarafından gönüllü olarak hazırlanıp getirilmektedir. Kilise Noel gösterisinin sonunda, İncil, İsa'dan ve Tanrı'dan bahseden kitaplar hediye edilmektedir. Noel gösterisine kilise topluluğu ve dışında gelen herkes, bu hediyelerden ve ikramlardan yararlanma imkanına sahiptir.

Görsel.4 Antalya İncil Kilisesi Noel gösterisinden sonra topluluğa dağıtılan hediye.

Kaynak: Öykü Özgül'ün Arşivinden, 23.12.2022.

Katılımcıların ifadesinden ve gözlemlerden yola çıkarak, Noel kutlamaları topluluk için son derece önemli ve özeldir. Topluluğun ötesine geçerek, internet gibi modern iletişim araçlarını kullanarak daha geniş bir kitleye ulaşmaktadır. Kilise bu kutlamayı ruhani ve kültürel olarak zenginleştirmek adına çaba harcadığı görülmektedir. Bu bağlamda Noel kutlaması için müziğin rolünün büyük olduğu ve merkezi bir konumda yer aldığı, topluluğun ilişkisini güçlendirdiği görülmektedir. “Parlayan O Yıldız Belirdi Gökte” ilahisini ikinci alt problem başlığında yer alan bağlama ile komalı çalınıp söylenen ilahilere örnek olarak verilebilmektedir. Ancak gözlemlenen Noel gösterisinde koroya eşlik eden müzik aleti piyano olması sebebi ile komasız çalınıp söylenmiştir. “Rabbin Gayreti” ilahisinde ise sözlerine dikkat edildiğinde, bu sözlerin gösterinin başında yansıtılan slaytta da yer aldığı görülmektedir. Bu durum, inanmadıkları hiçbir sözü ilahilerde ifade etmediklerine bir örnek olarak verilebilmektedir. Aşağıdaki materyallerde Noel gösterisinde kullanılan ilahilerden üç tanesi armonik olarak ele alınarak açıklanmakta ve tablolarla sözleri geçmektedir.

Parlayan O Yıldız Belirdi Gökte
Parlayan o yıldız belirdi gökte Nedir bu işaret diye sorduk biz Kurtuluş sevinci doldu yürekte Beklenen Mesih'i geldik gördük biz
Hamdolsun şükrolsun O'nu sunana Hamdolsun Şükrolsun yol oldurana
Parlayan o yıldız belirdi bizde Nedir bu heyecan diye sorduk biz Özgürlük tutkusu doğdu gönülde Beklenen Mesih'i gördük bulduk biz
Hamdolsun sükrolsun yüce olana Mesih'te ruhuyla yol oldurana

Tablo.1 Söz Sibel Üçal, müzik Gülmira Başaran'a ait Uşşak İlahi “Parlayan O Yıldız Belirdi Gökte” ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 29.03.2024, 01:06.

UŞŞAK İLÂHÎ

Parlayan o yıldız belirdi gökte

GÜFTE: SİBEL ÜÇAL

BESTE: GÜLMİRA BAŞARAN

USÛL: SOFYAN

Par la yan o yıl dız be lir di gök te
Par la yan o yıl dız be lir di biz de
Ne dir bu i şa ret di ye sor duk biz
Ne dir bu he ye can di ye sor duk biz
Kur tu luş se vin ci dol du yü rek te
Öz gür lük tut ku su doğ du gö nül de
Bek le nen Me si hi gel dik gör dük biz
Bek le nen Me si hi gör dük bul duk biz
Ham dol sun şük rol sun O nu su na na
Ham dol sun şük rol sun yü ce o la na
Ham dol sun şük rol sun yol ol du ra na
Me sih te ru huy la yol ol du ra na

Materyal.3 Söz Sibel Üçal, Müzik Gülmira Başaran'a ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 29.03.2024, 01:06.

Uşşak makamı, la üzerinden yazılmaktadır. II. derecesi si notası Türk sanat müziğinde ters bemol ile yazılmakta ve 1 koma içermekte; Halk müziğinde ise bemol işaretinin üzerine 2 yazılarak 2 koma bemol şeklinde gösterilmektedir. “Parlayan O Yıldız” adlı kilise ilahisinde uşşak makamı kullanılmıştır. Bu ilahide si 1 koma bemol ve 5. Ölçüde fa 4 koma diyez içermektedir. Komalı eserlerin icrası sırasında armonizasyon yaparken, piyano ve gitar gibi batı müziği aletleri ile eşlik sırasında koma bulunmaması sebebiyle akorları da buna göre yazılmaktadır. Örneğin; I. derecede Asus4 (1-4-5), II. derece yani komalı sese denk gelen yerde Gsus4 (1-4-5), G5 (1-5-8) veya Gsus2 (1-5-2) kullanılabilir. III. derece C (1-3-5), IV. derece fa naturel olduğunda minör, fa 4 koma diyez olduğunda ise Dsus4 (1-4-5) veya Dsus2 (1-5-2), V. derece Am (1-3-5) veya C, VI. derecede ise F veya Dm, VII. derecede ise tekrar Gsus4 veya G5 akorları kullanılarak çalınabilmektedir.

İnsan Sessizliğe Bürünsün	
İnsan sessizliğe bürünsün Titresin tüm yer yüzü Gözünü çevirsin dünyada Hazırlasın yüreğini Söz insan olup dünyaya indi Elinde bereketi Hem Meryem'in oğlu hem Mesih Başlangıçtan beri olan Rablerin Rabbi kul özünde Hem benden hem kanda Bizi her suçtan kurtarmak için Canını feda etti	Geceyi şaşırtan melekler Müjdeyi verir dünyaya Ebedi ışık diyarından Gelen ışık kaynağı Yakıp yok eder kötünün gücünü Dağıtır karanlığı Ayağı dibinde Seraflar Uyku bilmeyen Keruvlar Örter yüzlerini hürmetle Sonsuza dek haykırırlar Haleluya Haleluya Haleluya Rab Tanrı

Tablo.2 Söz Liturgy of St. James, Müzik French'e ait İnsan Sessizliğe Bürünsün ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 31.03.2024, 23:28.

İnsan Sessizliğe Bürünsün

Liturgy of St. James

French

İn-san ses - siz - lig - e bü - rü - sün Tit-re-sin tüm yer - yü - zü
Hem Meryemin oğ - lu hem Me - sih Baş-langıç-tan be - ri O - lan
Ge-ce - yi şa - sır - tan me - lek - ler Müj-de-yi ve - rir dünya - ya
A - yağ - ı di - bin - de Se - raf - lar Uyku bil-me-yen Keruv - lar

9
Gö-zü-nü çe - vir - sin dün - ya - da Ha-zır-la - sın yü - reğ - i - ni
Rable - rin Rab - bi kul ö - zün - de Hem beden-de hem kan - da
E - be - di ı - şık di - ya - rın - dan Ge-len ı - şık kay - nağ - ı
Ör-ter yüz - le - ri hür - met - le Son-su - za dek hay kı-rır - lar

17
Söz insan ol - up dün - ya - ya in - di el - in - de be - re - ke - ti
Bi-zi her suç-tan kur - tar - mak iç - in ca - nı - nı fe - da et - ti
Yakıp yok e - der kö - tü - nün gü - cü - nü Dağı - tur ka - ran - lığ - ı
Ha-le - lu - ya Ha - le - lu - ya ha-le - lu - ya Rab Tan - rı

Materyal.4 Söz Liturgy of St. James, Müzik French'e ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 31.03.2024, 23:28.

Noel gösterisinde seslendirilen ilahilerden biri olan “İnsan Sessizliğe Bürünsün” tonu, değiştirici işaretlerine ve başlangıç, bitiş seslerine dikkat

edildiğine Dm (Re minör) olduğu görülmektedir. Armonik olarak her bir ölçünün derecesi ele alındığında akorları I-VII-VI-V. derece olarak ilerlemektedir. Eşlik sırasında örneğin; I. derece için Dm, VII. derece C6 (1-3-5-6), VI. derece Bbm7 (1-3-5-7), ve V. derece Asus4 (1-4-5) akorları kullanılarak çalınabilmektedir.

Rab'bin Gayreti
Bize bir çocuk doğacak Bize bir oğul verilecek Yönetim omuzlarında olacak O'nun adı Güçlü Tanrı Harika öğütçü Esenlik önderi, edebi baba Davut'un tahtı üzerinden egemenlik sürecek Esenliğinin büyümesi son bulmayacak Egemenliği adaletle doğrulukla kuracak Sonsuza dek sürdürecektir Her şeye egemen Rab'bin gayreti Bunu sağlayacak gerçekleştirecek Hastalıkları üstlenecek Suçlarımızı yüklenecek Hak ettiğimiz ceza O'na verilecek Bizim için acı çekecek Yerimize O ölecek Bizler yaralarıyla şifa bulacağız

Tablo.3 Söz ve müziği Adrienne Neusch'a ait Rab'bin Gayreti ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 02:35.

Rab'bin Gayreti

$\text{♩} = 52$

Adrienne Neusch

Bi - ze bir ço - cuk do - ğa - cak Bi - ze bir o - ğul ve - ri - le - cek Yö - ne - tim
Has - ta - lık - la - rı üst - le - ne - cek Suç - la - rı - mı - zı yük - le - ne - cek Hak et - ti -

o - muz - la - rın - da o - la - cak O - nun a - dı Güç - lü Tan - rı Ha - ri -
- ği - miz ce - za O - na ve - ri - le - cek Bi - zim i - çin a - cı çe - ke - cek Ye - ri - mi -

ka Ö - ğüt - çü E - sen - lik Ön - de - ri E - be - di Ba - ba
ze O - ö - le - cek Biz - ler ya - ra - la - rı - y - la - şı - fa bu - la - ca ğız

Da - vu - t'un tah - tı ü - ze - rin - de e - ge - men - lik sü - re - cek E - sen - li - ği - nin bü - yü - me - si -

son bul - ma - ya - cak e - ge - men - li - ği a - da - let - le doğ - ru - luk - la ku - ra - cak

Son - su - za dek sür - dü - re - cek Her - şe - ye e - ge - men

Rab - 'bin gay - re - ti Bu - nu sağ - la - ya - cak

ger - çek - leş - ti - re - cek Rab - 'bin gay - re - ti

Bu - nu sağ - la - ya - cak ger - çek - leş - ti - re - cek

Materyal.5 Söz ve müziği Adrienne Neusch'a ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 02:35.

“Rabbin Gayreti” ilahisi, başlangıçta Dm (Re minör) tonunda olduğu belirlenmiştir. Ancak 16. ölçüden sonra modülasyona uğrayarak Am (La minör) tonuna geçilmiştir. Armonik yapısı incelendiğinde, başlangıçtan modülasyona kadar I. derece Dm, V. derece A, VI. derece Bb ve tekrar V. derece A akorları kullanılabilir. Modülasyon anında ise donanımda si natural olmuştur. I. derece Am, V. derece Em, VI. derece F, V. derece E akorları kullanılarak değişiklik göstermiştir. Bu süreçte V. derece hem Majör hem de minör olarak geçiş yapmıştır.

4.3.2.Paskalya

Paskalya Bayramı İncil Kilisesi'nde büyük öneme sahiptir ve İsa'nın dirilişi kutlanılmaktadır. Paskalya atmosferini yansıtan tiyatro ve koro performanslarına özel hazırlanan ilahilerin ayrıca etkinliklerinin önemi saha gözleminde ve katılımcı ifadelerinde belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu ifadeler ve gözlemler sonucu tiyatral gösteri öncelikle keman, piyano, gitar ve ayrıca cajon, marakas, zil gibi vurmalı müzik aletlerinin kullanıldığı dört parçalık bir dinleti ile başlamakta, ardından baş rahip sahneye çıkarak gösterinin akışı hakkında bilgi vererek koro sahneye davet etmektedir. Koro, Katılımcı A'nın şefliği ile piyano eşliğinde ilk ilahisi olan "Bu Amaçla Geldi İsa'yı seslendirerek, İsa ve öğrencilerinin rolünü oynayan topluluk ile İncil'den, İsa'nın dua ve tutuklanma sahnesi gerçekleştirilmektedir. Ardından "Güveneceğim" ilahisi eşliğinde İsa'nın tutuklayanlar tarafından dayak atılma sahnesi canlandırılmaktadır.

Görsel.5 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül'ün arşivinden, 07.04.2024.

İsa'nın tutuklanmasının ardından, Platus'un huzuruna çıkarılıp yargılanma sahnesi canlandırılmaktadır. Platus, İsa'ya yöneltilen suçlamaları dinledikten sonra 39 kırbaç ve çarmıha gerilme cezası vermektedir. Kırbaçlama sahnesinde koro "Bak Elemler Adamına" ilahisini seslendirmekte, ardından İsa'nın elleri ve ayakları çiviler ile çarmıha gerilmesi Clint Mansell'in bestesi "Lux Aeterna" ile canlandırılmaktadır. Paskalya gösterisinde seslendirilen ilahilerin, İncil'den alıntılanan hikayeler ile uyum içerisinde olduğu gözlemlenmiştir. İsa'nın 39 kırbaç

ve çarmıha gerilme cezası aldığında “Bak Elemler Adamına” ilahisinde acısını ve Clint Mansell’in bestesi olan “Lux Aeterna” çevirisi sonsuz ışık olan şarkı ile çarmıha gerilme anı canlandırarak izleyicilere İsa’nın acısını dramatik bir şekilde anlatmayı amaçladığı tespit edilmiştir. İsa çarmıha gerildikten sonra acı çektiği ve yavaş yavaş öldüğü anlar koronun “Gel ve Gör”, “Gör O’nun Yüce Sevgisini” ilahileri ile seslendirilmektedir. İsa’nın ölümü gerçekleştiği sırada koro “Aktı Rab İsa’nın Kanı” ilahisini seslendirirken izleyicilerin müzik ile duygusal bir birlik yaşadığı görülmektedir.

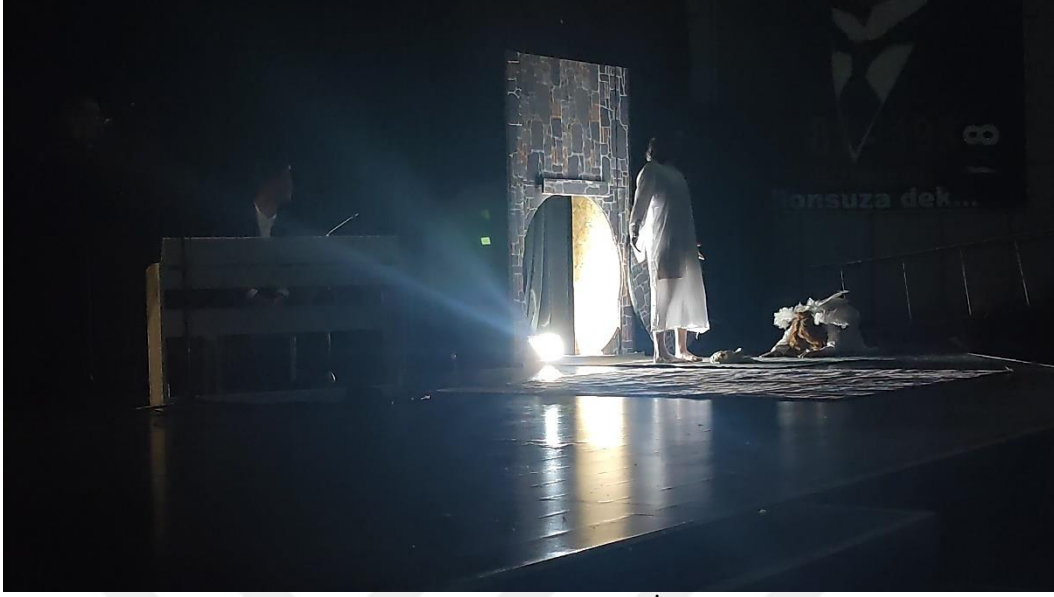

Görsel.6 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül’ün Arşivinden, 07.04.2024.

İsa’nın çarmıhta ölümünden sonra bir öğrencisi gelerek İsa’yı mağaraya gömdüğü ve cesedinin çalınmaması için mağara girişine büyük bir kaya yuvarladığı görülmektedir. Bu olayın ardından koro “Bak Mezarda Yatar İsa Mesihim” ilahisini seslendirerek üzüntü ve acısını yaymaktadır. Ardından İncil’de ifade edildiği üzere İsa’nın mezarının başına üçüncü gün bir melek gelmekte ve büyük kayayı yuvarlayarak dirildiği müjdesini iletmektedir. İsa dirildiği gibi öğrencilerinin yanına gitmekte ve öğrencilerini kutsayarak yanından ayrıldığı görülmektedir. Koro bu sahnelerin ardından “Dirildin” ve “Sonsuza Dek” ilahilerini seslendirerek Paskalya’yı coşkulu bir şekilde kutlamaktadır. Koro sahneden ayrıldıktan sonra baş rahip sahneye çıkarak günün anlam ve önemi ile ilgili bir konuşma gerçekleştirmekte ve ardından izleyicilere, topluluğa hediye dağıtılmaktadır.

Gösteri sonunda kilise topluluğunun hazırladığı ve Paskalya ruhunu taşıyan bir yemek gerçekleştirilmektedir.

Görsel.7 Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi.

Kaynak: Öykü Özgül'ün Arşivinden, 07.04.2024.

Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Paskalya kutlamaları kapsamında, tiyatro ve koro performanslarıyla birlikte Paskalya'ya özel 10 tane ilahi hazırlanmakta, gösteriden önce en az altı hafta prova alınarak koro ve tiyatro uyumu sağlanmaktadır. Koro tarafından seslendirilen ilahilere genellikle piyano eşlik etmektedir. Tiyatro ve koro gösterisinden önce müzik aletleri ile günün anlam ve önemini yansıtan parçalar çalınarak kilise topluluğu karşılanmaktadır. Tiyatro ve koro gösterisinin yanı sıra özellikle çocuklar için çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Yumurtalar süslenmekte, süslenen yumurtalar ile bazı hediyeler geleneksel olarak saklanmakta ve ardından aranmaktadır. Ayrıca Paskalya'ya özgü baharatlı Paskalya çöreği evlerde yapılmakta veya özel sipariş verilmekte, Paskalya çayı sunulmaktadır.

“Erken zamanda provalara başlarız en az 10 haftalık bir süreçte koro çalışmalarını gerçekleştiriyoruz ve o gün geldiğinde koro ilahileri hem büyük bir uyumlulukla hem de koro kültürüne yaraşır bir şekilde tek ses söyleyen bir hale getirilir. Koroyu yöneten de çalıştıran da benim ama ben alaylıyım ama emek vererek, araştırarak bu işi doğru yapmaya çalışıyorum çünkü bilirsiniz müzik emek ister ve birisinin öğretmesi %10 bir dilimdir %90'lık dilim emek vererek gerçekleşir” (Katılımcı A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

Ayrıca Noel'den sonra Paskalya'ya giden süreçte oruç döneminin başladığı ve kilise mensuplarının çeşitli ibadet ve adanmışlıkları yerine getirdiği

görülmektedir. Katılımcı B'nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Paskalya, Hristiyanlıkta yeniden diriliş anlamını taşımakta ve Noel'den daha büyük bir önem taşımaktadır. Paskalya Bayramı'na 40 ila 46 gün kaldığı zaman oruç dönemi başlamaktadır. Paskalya'dan önceki 40 günlük süreç alçalış dönemi olarak bilinmektedir. Oruç dönemi boyunca pazar günleri hariç kilise mensupları çeşitli ibadet ve adanmışlıkları yerine getirmektedirler. Oruç, Ortodoks ve Katolik kiliselerinin genelinde yaygın bir pratik olmasına rağmen, sadece bazı Protestan kiliselerinde gerçekleştirilmektedir. Antalya İncil Kilisesi de katılmak isteyenler ile Paskalya öncesi bu geleneği sürdürmektedir.

“Pazar günleri bizim için özeldir o günler oruç tutulmaz o yüzden 40 normalde ama 46 gün diyorum ve 3 farklı oruç uyguluyoruz. Günlük okumalar ve dirilişe kendimizi hazırlamak için bu süreyi değerlendirebiliriz. Dün mesela Tanrı'nın gazabıyla ilgili bir okuma vardı bu ne demek günah varsa karşısında bir gazap da vardır. Tanrı'nın laneti İsa'nın aracılığıyla üzerimizden kaldırıldı ve bunun düşüncesi topluluğu rahatlatıyor aslında çünkü bayramın öncesindeki acıları görmeden bayramın sevinci yaşanamaz” (Katılımcı B ile Kişisel İletişim, 16.02.2024).

Aşağıdaki materyallerde Paskalya gösterisinde seslendirilen ilahilerden iki tanesi armonik yapıda ele alınarak incelenmekte ve tablolarda sözleri yer almaktadır.

Dirildin
Çarmıhta Rabbimiz verdi son nefesini Gömdüler İsa'nın cansız bedenini Üç gün sonra bekliyorlar Ne olur Rab Umut var mı
Mezardan diri çıktın Ölümle başa çıktın Şeytanla başa çıktın Dirildin dirildin
Ölüm dikenin nerede Ölüm zaferin nerede Ölüm kibrin nerede Dirildin dirildin

Allah'ım nasıl oldu
Bu ne güç bu ne kudret
Yeni bir yaşam verdi
Dirildin dirildin

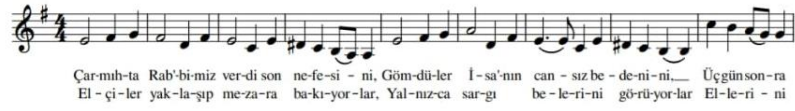
Elçiler yaklaşıp mezara bakıyorlar
Yalnızca sargı bezlerini görüyorlar
Ellerini gösterince
İnandılar sevindiler

Tablo.4 Söz ve müziği anonim olan Dirildin ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 07.04.2024, 15:30.

Dirildin

♩ = 92

“Dirildin” ilahisinin donanımında Fa# (diyez) bulunmakta ve tonu Em (Mi minör) olduğu görülmektedir. Armonik yapı incelendiğinde I. derece Em, VII. derece D, VI. derece C ve V. derece B7 (1-3-5-7) akorlarının kullanılabildiği fark edilmektedir.

Gör O’nun
Gör O’nun yüce sevgisini Çivilendi haçta günahsız bedeni Bak O’na nasıl kurban oldu Sevgisi adına bizim uğrumuza
İşte İsa görkeminde Kralım benim için öldü Tamamlandı kurtarıldım Ölümün tüm gücü yenildi
Gör O’nun üstün sevgisini Asla hak etmediğim merhamet gösterdi Günahım ve bütün utancım Çarmıhta yok oldu artık ben özgürüm
Sevgin, sevgin, sevgin ne yüce Rab

Tablo.5 Söz ve müziği anonim olan Gör O’nun ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 07.04.2024, 15:34.

Gör O'nun

♩ = 68

Gör O' - nun yü - ce sev - gi - si - ni Çi - vi - len - di haç - ta gü - nah - sız be - de - ni.
Gör O' - nun üs - tün sev - gi - si - ni As - la hak et - me - di - ğim mer - ha - met gös - ter - di

5
Bak O' - na na - sıl kur - ban ol - du Sev - gi - si a - dı - na bi - zim uğ - ru - mu - za
Gü - na - hım ve bü - tün u - tan - cım Çar - mı - ta yok ol - du ar - tık ben öz - gü - rüm!

13
İş - te İ - sa gör - ke - min - de Kra - lim be - nim i - çin öl - dü

Fine

18
Sev - gin sev - gin sev - gin ne yü - ce Rab!
sev - gin ne yü - ce Rab!
sev - gin sev - gin

22
Sev - gin Sev - gin sev - gin ne yü - ce Rab! D.S. al Fine
sev - gin ne yü - ce Rab!
Sev - gin sev - gin

Materyal.7 Söz ve müziği anonim olan ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 07.04.2024, 15:34.

“Gör O’nun Yüce Sevgisini” ilahisinin tonu Am (La minör) olduğu görülmektedir. Armonik yapıda incelendiğinde temel akorları, I. derece Am, VII. derece G, VI. derece F ve V. derece E7 (1-3-5-7) kullanılarak çalınabilmektedir.

4.3.3. Vaftiz

Vaftiz, Katılımcı B’nin (Kişisel İletişim 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Üç Hristiyan ana mezhebinde de vaftiz uygulanmaktadır. Ortodoks ve Katolik kiliselerinde çocuk veya bebek vaftizi gerçekleştirilirken, çoğunlukla Protestan kiliseleri, İncil’deki bazı teolojik anlaşmazlıklardan dolayı bu konuya olumlu bakmamaktadır. Antalya İncil Kilisesi de yetişkin vaftizini savunmaktadır. Kilisenin önderleri aracılığı ile vaftiz olmak isteyen bir bireyin imanının anlamını kavrayana kadar vaftiz edilmemesi gerektiğine inanılmaktadır. Aynı zamanda kilisede vaftiz olmak isteyenler için çalışmalar yürütülmektedir. İncil okunmakta ve

üzerinde tartışmalar gerçekleştirilmekte, bireylere ne anladıklarına ilişkin sorular yöneltilmektedir. Hristiyanlığın temeli vaftizden ziyade İsa'nın Rab ve kurtarıcı olduğunu kabul etmek, çarmıha gerildiğine ve 3. gün dirildiğine inanmaktır. Vaftiz edilirken suya batıp çıkmak Nuh tufanının bir simgesi olarak görülmektedir.

“İncil der ki o gün nasıl dünya suyla yıkandıysa siz de vaftiz aracılığıyla yıkaniyorsunuz der. Haftada 1 gün buluşup çalışmaları gerçekleştiriyoruz ve mentörlük yapan kişi de onaylıyorsa o kişiyi vaftiz ediyoruz artık. Hem İsa'nın ölümü ve dirilişine ortak olmaktır. Çünkü İsa ile birlikte öldüm İsa ile birlikte dirildim diyoruz mesaj olarak” (Katılımcı B ile Kişisel İletişim, 16.02.2024).

Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; vaftiz İncil'de İsa'nın son buyruğu olarak geçmektedir. Kilisede vaftiz yılda bir veya iki kez, genellikle hava sıcak olduğu zaman gerçekleştirilmektedir. Üç kilise, deniz kenarında veya geniş bir mekanda bir araya gelerek vaftizi düzenlemeye çalışmaktadır. Kiralanabilir bir yer bulanamaz ise kilisenin vaftiz havuzunda gerçekleştirilmektedir. Vaftiz sırasında koro ve topluluk “Sanadır Bütün Övgülerim”, “Kutsal Ruh'un Ateş Gibi”, “Geldim Huzuruna”, “Baba Evini Özledim”, “Beni Kollarına Al”, “Sanadır Bütün Övgülerim”, “Ey Göklerdeki Babamız”, “Keruvların Arasına” gibi ilahiler söyleyerek bu ana eşlik edilmektedir.

“Kardeşlerimizi teker teker çağırıp soruyoruz İsa Mesih'i Rabbin ve kurtarıcın olarak kabul ettin mi? O'nun senin günahların için öldüğüne, gömüldüğüne ve 3. Günde ölüler arasından dirildiğine inanıyor musun? O zaman kişide evet kabul ettim, evet iman ettim dedikten sonra biz de seni Baba Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz ediyoruz diyerek vaftiz ediyoruz. Çünkü İsa'nın son buyruğudur; bütün ulusu öğrencilerim olarak yetiştirin ve onları vaftiz edin” (Katılımcı A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

Görsel.8 Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Vaftiz Havuzu

Kaynak: Öykü Özgül'ün Arşivinden, 08.09.2023).

Hristiyan mezhepleri arasındaki vaftiz ritüelindeki pratiklerinin ve Protestan mezhebine bağlı Antalya İncil Kilisesi'nin vaftiz anlayışında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların temelinde yatan teolojik çerçeve, yetişkin vaftizini savunma yaklaşımı, bireyin iman etme anlamını fark ederek vaftiz ritüelinin içeriğini ve pratiklerini şekillendirmektedir. Bu bağlamda vaftizin sembolik anlamının yanı sıra vaftizin öncesinde gerçekleştirilen hazırlık sürecinin önemi de vurgulanmaktadır. İncil'deki vaftiz anlayışının kilise pratiklerine nasıl yansıdığı, ritüellerin nasıl icra edildiği, Hristiyanlıkta ve kilisede vaftizin kutsal ayrıca sembolik önemine dair geniş bir anlayışın göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Aşağıdaki materyallerde, vaftiz sırasında kullanılan ilahilerden iki tanesi armonik yapıları incelenerek açıklanmakta ve tablolarla sözleri yer almaktadır.

Kutsal Ruh'un Ateş Gibi

Kutsal Ruh'un ateş gibi
Yakıyor tüm yüreğimi
Yaksın kutsal Ruh'un yaksın
Dağlasın tüm benliğimi

Varlığım varlığınla dolsun
Donatsın kutsal Ruh'un beni
Varlığım varlığınla dolsun
Donatsın kutsal ruh beni

Tablo.6 Söz Gürkan Çamsun, müzik Azeri Anonim olan Kutsal Ruh'un Ateş Gibi ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 02:34.

Kutsal Ruh'un Ateş Gibi (TY423)

♩ = 70

Gürkan Çamsun
Azeri Anonim

Kut-sal Ru-h'un a-teş gi bi Ya-ku-yor tüm yü-re - ği - mi.

Yak-sın Kut-sal Ru - h'un yak - sını, Dağ-la-sın tüm ben - li - ği - mi

Var-lı-ğım var - lı - ğın - la dol - sun, Do-nat-sın Kut - sal Ruh__ be - ni

sal Ruh__ be - ni Kut - sal, Kut - sal, Kut - sal Ruh__yak be - ni!

Materyal.8 Söz Gürkan Çamsun'a, müziği Azeri Anonim olan ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 02:54.

Vaftiz sırasında seslendirilen ilahilerden biri olan “Kutsal Ruh’un Ateş Gibi”nin tonu Em (Mi minör) olduğu görülmektedir. Donanımında Fa# (diyez) barındırmaktadır. Armonik yapıya göre I. derece Em, VII. derece D, III. Derece G ve IV. derece Am olarak çalınabilmektedir.

Baba Evini Özledim	
Avluların da olsaydım Yanında Rab otursaydım Yüzüne baksam Sevgine doysam Baba evini özledim	Güneşimsin, kalkanımsın Huzurumun kaynağısın Acılar biter, yaşlar diner Baba evini özledim
Her gün canım seni özler Geleceksin yolun gözler İçim çeker, yüreğim sızlar Baba evini özledim	İsa'nın önünde dursam Yaralarına dokunsam Ya Rab desem, hamtlar etsem Gözlerimi kapadığımda Bu dünyadan ayrıldığımda Yanına gelirim kurtuldum bilirim Baba evini özledim

Tablo.7 Söz ve müziği Banu Çelik'e ait Baba Evini Özledim ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 03.01.

Baba Evini Özledim

Banu Çelik

Banu Çelik

Av - lu - la - rın da ol - say - dım Ya - nın - da Rab o - tur - say - dım
Her gün ca - nım se - ni öz - ler Ge - le - cek - sin yo - lun göz - ler
Gü - ne - şim - sin, kal - ka - nım - sın Hu - zu - lu - mun kay - nağ - ı - sın
İ - sa' - nın ön - nün - de dur - sam Ya - ra - la - rı - na - do - kun - sam
Göz - le - ri - mi ka - pa - dığım - da. Bu dün - ya - dan ay - ırıl - dığım - da

- Yüzü - ne bak - sam sevgi - ne doy - sam Ba - ba evi - ni öz - le - dim
- İ - çim çe - ker, yüreğim sız - lar
- Acı - lar bi - ter, yaş - lar di - ner
- Ya Rab de - sem, hamt - lar et - sem
- Yanı - na geli - rim, Kurtuldum bili - rim

- Ba - ba e - vi - ni öz - le - dim.

Materyal.9 Söz ve müziği Banu Çelik'e ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 03:01.

Armonik analizde “Baba Evini Özledim” ilahisinin tonu Am (La minör) olduğunu görülmektedir. İncelenen yapıda I. derece Am, II. derece G ve VI. derece

D olarak çalınabilmektedir. I, II, VI, I armonik yapı genellikle birçok müzik türünde kullanılmaktadır. Bu yapı, temel olarak bir tonal merkezin çevresinde dönüp geri dönüşü ifade etmektedir. I. derece akoru tonik, II. derece ise supertonic, VI. derece submediant akordudur. Bu armonik yapı genellikle bir dizi melodi veya harmoniyi ifade etmekte ve belirli bir türle sınırlandırılmamaktadır.

4.3.4. Nikah

Kilisede nikah gerçekleşmeden önce Katılımcı B'nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; evlilik niyeti ile kiliseye gelen bireylere, öncelikle bir rahip tarafından evliliğin anlamı ve önemi hakkında vaaz verilmektedir. Daha sonra evlilikten beklentileri, düşünceleri dinlenilmekte ve sorular sorulmakta, maddi, manevi, cinsellik, eşit haklar, inanç içerisinde eş görevleri gibi konular üzerinden konuşulmaktadır. Evliliğe hazır olmadığı düşünülen bireylere bu durum açıklanmakta, ancak yine de evlenmek istiyorlar ise karşı çıkılmamaktadır. Katılımcı A'nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Resmi nikah kısılmadan kilise nikahı gerçekleşmemektedir. Kilise nikahı yerine kilise bereketlenmesi olarak ifade edilmektedir. Nikah günü ile kilise bereketlenmesi gününün aynı olması tavsiye edilmektedir. Bereketleme sırasında bir rahip tarafından gelin ve damada, topluluğa evliliğin Hristiyanlık açısından ne anlama geldiği anlatılmakta, vaaz verilmektedir. Evlilik Hristiyanlıkta bir üçgen olarak nitelenmekte, alt köşeleri kadın ve erkek tepe noktası Tanrı olarak sembolize edilmektedir. Evlilik yemini isteğe bağlıdır. Yemin etmek isteyenler istedikleri sözleri yazıp okuyabilir, ancak isteyen fakat kendi yeminini hazırlamak istemeyen bireyler için standart metinler bulunmaktadır. Kilise bereketlenmesi sırasında genelde söylenen “Işık Babası, Sevinirsin Çocuklarınla”, “Şükret İçtenlikle”, “Baba, Senin Sevgin”, “Kaldırırım Ellerim’ Sana” gibi belirli ilahiler bulunmakta, ancak öncelik gelin ve damadın sevdiği ilahilere verilmektedir. Kilise bereketlenmesine uygun olmasa da özel bir an olduğu için gelin ve damadın seçtiği, sevdiği ilahiler söylenmektedir. Aşağıda ilahilerden bir tanesinin armonik incelenmesi ele alınmakta ve tabloda sözleri geçmektedir.

Baba Senin Sevgin
Baba senin sevgin Ne kadar büyük ve derin

Sensiz nasıl yaşadığımı

Anlayamam ki

Şimdi sen beni kurtardın

Ben senin çocuğun oldum

Ve bütün yaşamımda

Seninle kalayım

Seni öveceğim

Sana tapacağım

Sonsuzlara dek

Sevgili babam

Tablo.8 Söz ve müziği Ian Smale ait Baba Senin Sevgin ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 04.14.

Baba, Senin Sevgin

Söz & Müzik: Ian Smale
Türkçe: Dorothea Erdoğan

Ba - ba se - nin sev - gin ne ka - dar bü - yük ve de - rin. Sen - siz
na - sıl ya - şa - dı - ğı - mı an - la - ya - mam ki!
Şim - di sen be - ni kur - tar - dın, ben se - nin ço - cu - ğun ol - dum
ve bü - tün ya - şa - mım - da se - nin - le o - la - yım
Se - ni ö - ve - ce - ğim, sa - na ta - pa - ca - ğım, son - suz -
la - ra dek, sev - gi - li Ba - bam! sev - gi - li Ba - bam!

Materyal.10 Söz ve müziği Ian Smale, çevirisi Dorothea Erdoğan'ya ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 04:14.

Tonu Em (Mi minör) olan “Baba, Senin Sevgin” ilahisi armonik yapıda ele alındığında I. derece Em, VII. derece D, VI. derece C ve V. derece B7 (1-3-5-7) akorları ile çalınarak eşlik edilebilmektedir.

4.3.5. Cenaze

Antalya İncil Kilisesi’nde Katılımcı B’nın (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; Türkiye’de krematoryum ve morgu olan cenaze hizmetleri veren bir yer olmadığı için defin sürecinde yakınları, bireyin Hristiyan olduğunu belirtmektedir. Bu sebeple ölen birey sadece yıkanıp kefenlenerek tabuta yerleştirilmekte ve ardından mezarlığa getirilerek tören başlatılmaktadır. Katılımcı A’nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Öncelikle cenaze töreni Tanrı’yı yüceltmek amacıyla ilahiler söylenerek başlamakta, ardından hayatı nasıl yaşadığı, Tanrı’yı nasıl yücelttiği ve çevresine nasıl örnek olduğu ile ilgili anılar paylaşılmaktadır. İncil’den okumalar yapıldıktan sonra ilahiler eşliğinde defin işlemine geçilmekte, gömülene kadar ilahiler söylenmeye devam edilmektedir. İlahiler müzik aleti olmadan iki veya üç kişi Rahip eşliğinde söylenmektedir.

İncil Kilisesi cenaze törenlerinde müziğin yüceltici ve teselli edici bir rol üstlendiği görülmektedir. İlahiler, Tanrı’ya yönelik bir yüceltme ve ölen bireyin yaşamının anısını onurlandırma amacıyla söylenmektedir. İlahiler yas sürecinde bir destek sağlarken, ölen bireyin hayatının anlatılmasına ve onun Tanrı’ya nasıl hizmet ettiğine odaklanılmasına olanak sağlamaktadır. İlahilerin müzik aletleri olmadan da etkili bir şekilde icra edilmesi, manevi bir bağ kurulmasına olanak tanımaktadır.

4.3.6. Pazar ve Dua Toplantıları

Pazar ibadetlerinde, öncelikle topluluk ilk olarak ilahi söyleyerek açılış yapmaktadır. Ardından rahip ibadetin ana temasını açıklamakta ve topluluğun aydınlanmayı beklediği konuda rehberlik yapmaktadır. İbadet sırasında vaazlar arasında ilahiler seslendirilmekte ve topluluk bütün ilahilere eşlik ettiği gözlemlenmektedir. Kilisede müzik aletlerinin çeşitliliğine özel bir önem verilmektedir. Piyano, gitar, flüt gibi çeşitli müzik aletleri kullanılarak ibadetin müzikal yönü zenginleştirilmektedir. Her vaaz arasında, vaaz ile aynı anlamı taşıyan ilahiler seçildiği ve seslendirildiği görülmektedir. Bu ilahiler, vaazın temasını pekiştirerek dinleyicilerin manevi deneyimini derinleştirdiği ve ibadetin

ritmi ile akışı sağlandığı gözlemi ortaya çıkmaktadır. Pazar ibadetinde “Görkemli Rab”, “Senin, Senin İzindeyiz”, “Dilim Lal Olur”, “Yüce Rabbim, Seni Seviyorum”, “Kalbim Kavrulur Susuzluk İle”, “Görkemin Işığında”, “Ya Rab, Tövbe Ettim Diye Sana”, “Ey Göklerdeki Babamız” gibi ilahiler söylenmektedir. İbadet sonunda topluluk sıraya geçerek rahibin elindeki ekmekten bir parça alarak, kasedeki şaraba bandırıp yediği gözlemlenmiştir. Katılımcı B’nin (Kişisel İletişim, 16.02.2024) ifade ettiğine göre; o gün verilecek vaaz ve söylenecek ilahiler üzerinde çalışılmaya bir hafta öncesinden başlanılmaktadır. Vaazlar sırasında söylenen, topluluğun bildiği ve eşlik edebileceği ilahiler olmasına özen gösterilmektedir. İlahilere eşlik eden piyano, flüt, keman, cajon, gitar gibi birçok çeşitli müzik aletleri bulunmaktadır. İncil okuması, verilen vaaz ve söylenen ilahilerden sonra bir kase içerisinde şarap ve ekmek sunulmaktadır. Topluluktaki iman edenler teker teker bir parça ekmek koparıp şaraba bandırıp yemektedir. “Yüreğimizi duaya yanaştıran ilahileri seçiyoruz. Kilisede inanmadığımız hiçbir şeyi ilahide geçse bile söylemeyiz” (Katılımcı A ile Kişisel İletişim, 05.01.2024).

Aşağıda Pazar ibadetlerinde söylenen ilahilerin iki tanesi armonik yapıda ele alınarak incelenmiş, tabloda sözlerine yer verilmiştir.

Dilim Lal Olur
Kelamın değer yüreğime Dilim lala olur dizim çöker Eğilirim hürmetimden Sevdan bir ateş sanki Yakar kor eder ciğerimi Küle çevirirdi beni Cemalini gördüğümde Hayran olurum güzelliğine Gözlerim dalar heybetine Ya Rab senin varlığında Yaşam bulurum senin ruhunda Gözlerim bakar semaya

Tablo.9 Söz ve müziği Özgür Tunç’a ait Dilim Lal Olur ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 21:48.

Dilim lal olur

Özgür Tunç

Özgür Tunç

Kelamın değ - er yüreğ - i - me Kelamın değ - er yüreğ - i - me
Sevdan bir a - teş - tir san - ki Sevdan bir a - teş - tir san - ki
Cemali - ni gör - düğ - üm - de Cemali - ni gör - düğ - üm - de
Ya Rab senin varlığ - ın - da Ya Rab senin varlığ - ın - da

5
Dilim lal olur dizim çö - ker Eği - li - rim hü - me - tim - den
Yakar kor eder ciğ - ri - mi Küle çevi - rir - di be - ni
Hayran olurum güzel - liği - ne Gözlerim dalar hey - be - ti - ne
Yaşam bulurum senin ruhunda Gözlerim bakar Se - ma - ya

Materyal.11 Söz ve müziği Özgür Tunç’a ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 21:48.

“Dilim Lal Olur” ilahisinin tonu Em (Mi minör) olduğu ve donanımında fa# içerdiği görülmektedir. İlahi Em tonundaki temel bir akor ile başlamakta ve IV. derece Am, VI. derece C, VII. derece D akorları ile ilerlemektedir. Bu düzenleme,

ilahinin temel tonunu korurken, akor ilerlemelerinin dengeli bir şekilde dağıtılmasına dikkat edildiği görülmektedir.

Ey Göklerdeki Babamız	
Ey göklerdeki babamız Kutsal olsun senin adın Krallığın gelsin senin Gökte yerde arzun olsun Gündelik ekmeğimizi Bugün bize sağla yine Bize borçlu olanları Affettik biz sen de bizi Aynen öyle affet yine Biz koyma denenmeye	Kurtar bizi kötülükten Kurtar bizi kötülükten Çünkü krallık ve kudret Yücelikler hep senindir Sonsuzluktan sonsuza dek Amin

Tablo.10 Söz ve müzik anonim olan Ey Göklerdeki Babamız ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 22:28.

Ey Göklerdeki Babamız (TY269)

Ey gök-ler - de - ki Ba-ba - mız, Kut-sal ol - sun Se-nin a - din. Kı-ral-ı - ğin gel-sin Se - nin! Gök-te yer - de ar-zun ol - sun. Gün-de-lik ek - me-ği-mi - zi Bu-gün bi - ze sağ - la - yı - ne. Bi - ze borç - lu o - lan-la - rı Af-fet-tik biz, Sen de bi - zi Ay-nen öy - le, af-fet yi - ne. Bi - zi koy - ma de-nen-me - ye. Kur-tar bi - zi kö-tü-lük - ten, Kur-tar bi - zi kö-tü-lük - ten. Çün-kü kı - ral - lık ve kud - ret Yü-ce-lik - ler hep Se-nin - dir Son-suz - luk - tan son-su - za dek. A - min!

Materyal.12 Söz ve müzik anonim olan ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 22:28.

Tonu Am (La minör) olan “Ey Göklerdeki Babamız” ilahisi armonik olarak incelendiğinde, temel akorlar ile belirli akor ilerlemeleri gözlenmektedir. İlahi I. derece Am temel akoru ile başlamakta ve VI. derece Dm, V. derece E ile 27. Ve 38. Ölçülerde E7 (1-3-5-7) akorları ile ilerlemektedir. Ölçüler arasında E7 akorunun kullanımı ilahiye dinamizm ve hareketlilik kazandırmaktadır.

Pazar ibadetleri dışında hafta içi de topluluk bir araya gelmektedir. Katılımcı A’nın (Kişisel İletişim, 05.01.2024) ifade ettiğine göre; Bunlar Gençlik Toplantısı, Kadınlar Toplantısı ve Dua Toplantısı olarak üçe ayrılmakta ve farklı günlerde gerçekleştirilmektedir. Kadınlar Toplantısında, sadece Hristiyan kadınlar toplanarak ilahiler söylemekte, sıkıntıları konuşulmakta ve bu konu üzerinde tartışılmakta, dualar edilmekte, İncil okunmaktadır. O gün tartışacakları konular üzerinden ilahiler seçilmektedir. Gençlik Toplantısında ise Hristiyan bir genç olarak yaşadıklarını paylaştıkları, keşfedebildikleri ve tartışabildikleri, ilahiler söyleyip, oyunlar oynadıkları bir gündür. Dua Toplantısında çevrede yaşanan olaylar, savaşlar

ve hastalıklar ele alınmakta, şifa, iyilik için toplanılmaktadır. O sırada dua isteyen topluluktaki bireylerin isimleri ve nedenleri beyaz bir tahtaya yazılmakta, sonrasında tahtadaki herkes için teker teker dualar edilmektedir. Her toplantıda öncelikle ilahi söyleyerek Tanrı yüceltilmekte ve ibadete başlanmaktadır. İncil okumalarının ve duaların arasında da ilahilere yer verilmektedir. Toplantılarda hangi müzik aleti var ise o eşlik yapmaktadır. Tövbe etme unsuru, şükretme ve Tanrı'yı yücelten "İsa Mesih, Tanrı'nın Oğlu", "Teslim Oldum", "Övgü ve Yücelik", "Işık Kaynağı", "Ben Zayıfken Sen Gücüksün", "Gözlerim Dağlara", "De Haleluya İsa'ya", "Gör O'nun Yüce Sevgisini", "Daha Sevgi, Daha Güç, Seni İstiyorum" gibi ilahilerin söylenmesine özen gösterilmektedir.

Görsel.9 Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Dua Toplantısı.

Kaynak: Öykü Özgül'ün Arşivinden, 08.09.2023.

Katılımcıların ifadesine dayanarak İncil Kilisesi'nde ibadet ve müziğin nasıl bir araya geldiğini ve topluluğun nasıl ibadet ettiğini açıkça göstermektedir. İncil okuması, vaazlar ve ilahilerin özenle seçildiği, topluluğun bu süreçte etkin bir rol oynadığı, müzik aletlerinin çeşitliliği ile müziğin ibadetin merkezinde yer aldığı belirtilmektedir. İlahilerin sözleri üzerinde titizlik ile durulduğu ve kilise topluluğunun inançlarına uygun olmayan herhangi bir içerik kabul edilmemektedir. Bu durum kilisenin dini değerlere ve inançlara saygı gösterdiği ve topluluğun ruhsal ihtiyaçlarını karşılamak adına müziği özenle kullanıldığı görülmektedir. Aşağıda toplantılarda söylenen ilahilerden iki tanesi armonik olarak ele alınıp incelenmekte, tablolarında sözleri yer almaktadır.

İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu
İsa Mesih Tanrı'nın oğlu Yaşam kaynağı Senin ismine ellerimi kaldırıyorum Ve tüm yüreğimle sana taparım

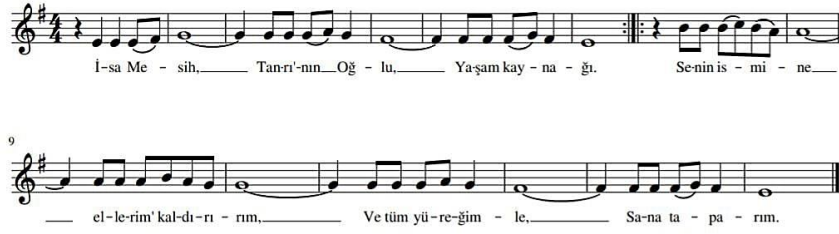
Tablo.11 Söz ve müzik Gürkan Çamur'a ait İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 23:36.

İsa Mesih, Tanrı'nın Oğlu (TY460)

♩ = 116

Gürkan Çamsun

Materyal.13 Söz ve müzik Gürkan Çamsun'a ait ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 23:26.

“İsa Mesih, Tanrı'nın Oğlu” ilahisinin tonu Em (Mi minör) olduğu görülmektedir. İlahi I. derece Em temel akor ile başlamakta ve ardından III. derece G, VII. derece D ve II. derece Am akorları ile ilerlemektedir. Em ve G akorları ilahiye güçlü bir başlangıç sağlarken, D ve Am akorları ise ilahinin ilerleyen kısımlarında duygusal bir derinlik ve çeşitlilik sunmaktadır.

Teslim Oldum
Buradayım dizlerim üstünde Teslim olurum teslim olurum Beni bul kendine yaklaştı Sana muhtacım sana muhtacım Teslim oldum teslim oldum

Seni istiyorum seni istiyorum
Beni doldur merhamet lütufla
Sana acıktım sana acıktım

Tablo.12 Söz ve müziği anonim olan Teslim Oldum ilahisinin sözleri.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 11:21.

Teslim Oldum

♩ = 60

Bur - da - yım, diz - le - rim üs - tün - de Tes - lim o - lu - rum, tes - lim o - lu - rum
Be - ni dol - dur, mer - ha - met, lü - tuf - la Sa - na a - cık - tım, sa - na a - cık - tım

8 Be - ni bul, ken - di - ne yak - laş - tır Sa - na muh - ta - cım, sa - na muh - ta - cım
Kol - la - rım a - çık, se - si - mi du - yar - sın Ba - na ko - nuş Rab, Ba - na ko - nuş - Rab

16 Tes - lim ol - dum, te - slim ol - dum, Se - ni is - ti - yo -

22 rum, se - ni is - ti - yo - rum Bir rüz - gar gi - bi, i - çi - me üf -
Fır - tı - na gi - bi, ca - nım - da iş -

28 le İs - te - ğin ol - sun, is - te - ğin ol - sun ben - de
le İs - te - ğin ol - sun, is - te - ğin ol - sun ben - de

Materyal.14 Söz ve müziği anonim olan ilahi.

Kaynak: Tapınma Önderi, erişim tarihi ve saati: 02.04.2024, 11:21.

“Teslim Oldum” ilahisinin tonu Bm (Si minör) olan temel bir akor ile başlamakta ve ardından III. derece D, VII. derece A, VI. derece G ve IV. derece Em7 (1-3-5-7) akorlarını içermektedir. Bm akoru temel tonu sağlarken, D ve A akorları bir tür ilerleme ve yükseliş hissi vermektedir. G akoru ilahinin ilerleyen kısımlarında dinamik bir dönüş sağlar ve duygusal yoğunluğu arttırmaktadır. Son olarak Em7 akoru ile dinginlik katarak tonaliteyi tamamlamaktadır.

Antalya İncil Kilisesi'nin ibadet ve ritüellerinde müziğin temel olarak kullanılması, müzik aletlerinin çeşitliliğine verilen önem, Tanrı ile bireyler arasındaki iletişim aracı olarak müziğin belirgin bir konumda olduğu görülmektedir. Kilise çeşitli müzikal unsurları ibadet deneyimine entegre ederek, duygusal ve ruhsal bir derinlik kazandırmayı amaçladığı katılımcı kişiler ile gerçekleştirilen görüşmeler ve gözlemler sonucu ortaya çıkmaktadır.

SONUÇ

Antalya’da farklı mezheplere mensup kiliselerin yanı sıra, Protestan inancını benimseyen, ibadetleri ve ritüellerini Protestan geleneği çerçevesinde gerçekleştiren İncil Kilisesi, araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. İbadet, ritüel ve müzik pratiklerinin çeşitlilik arz eden dini yapılar içerisindeki yerini anlamak, Protestan inancının Antalya’daki temsilini değerlendirmek amacıyla İncil Kilisesi ele alınmıştır. Kilise, ev topluluğu olarak başlamış, zaman içerisinde büyümüştür. Antalya genelinde üç İncil Kilisesi bulunmakta ve her bir kilisede bir rahip görev yapmaktadır. Kilise, “Antalya İncil Kiliseleri Derneği” adı altında geçmektedir.

İbadet ve ritüel içerisinde bulunan pratiklerde müzik, topluluğun derinliği ile dini deneyimi arttırmada önemli bir rol oynamaktadır. Protestan mezhebine bağlı olan Antalya İncil Kilisesi’nin pratikleri incelendiğinde müziğin dini ritüellerindeki merkezi konumu ve topluluğun müzik aracılığı ile ifade ettikleri dikkat çekmektedir. Kilise topluluğu, İncil’de geçen dini metinlerdeki örneklerden yola çıkarak müziği Tanrı’ya tapınmanın bir aracı olarak benimsemekte ve kilise yaşamının ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir. Antalya İncil Kilisesi, müzik ile ibadet geleneğini bir miras olarak benimsemektedir. İlahilerde genellikle batı melodileri ve müzik aletleri kullanılsa da geçmişte yerel müzik aletleri de kullanılmıştır. İlahilerde Tanrı, Kutsal Kitap ve içsel duyguları yansıtmaya önemli nitelikler olarak görülmektedir. Özellikle dini bayramlar ve etkinliklerde düzenlenen tiyatro ile koro performansları, özenle seçilen ilahiler ve müzik aletleri ile desteklenerek, dini mesajların daha etkili bir şekilde iletilmesine katkı sağladığı veriler sonucu elde edilmektedir. Dolayısıyla Antalya İncil Kilisesi’nin müzik pratikleri, dini ibadet ve ritüellerin topluluklar üzerindeki derin etkisini anlamak amacıyla ibadet ve ritüel içerisinde müzikal pratiklerinin derinlemesine araştırılması gerçekleştirilmiştir.

Kilise topluluğu ilahiler aracılığı ile Tanrı’ya yönelik duygularını ifade etme fırsatı bulurken, birlikte ilahi söyleme ve müzikle bir araya gelmenin dini deneyimleri daha anlamlı hale getirdiği gözlem ve katılımcıların ifadeleri sonu tespit edilmiştir. Özellikle Noel ve Paskalya gibi dini bayramlar, kilise topluluğunun bir araya gelerek müzik eşliğinde Tanrı’ya şükretme ve ibadet etme fırsatı

buldukları önemli zaman dilimleri arasında yer almaktadır. Noel kutlamalarında, gönüllüler İsa'nın doğuşunu tiyatral bir şekilde canlandırarak İncil'den hikayeler anlatılmakta ve koro ilahiler ile bu tiyatral canlandırmaya eşlik etmektedir. Paskalya, Hristiyan inancında İsa'nın yeniden dirilişini temsil etmektedir. Hazırlanan gösteri sırasında ilahiler, koro ve tiyatro arasında uyum olduğu gözlemlenmektedir. Bu özel etkinliklerde kilise topluluğu harici halka açık bir gösteri sergilenmesi misyonerliklerini ortaya çıkarmaktadır. Kilisede vaftiz ve nikah gibi kutsal kabul edilen adımların da önemi vurgulanmaktadır. Vaftiz olmak isteyen bireylerin ruhsal hazırlıkları sürecine önem verilmektedir. Vaftiz sırasında koro ve topluluk, Tanrı'ya övgü içeren ilahiler ile bu anı kutlamaktadır. Nikah sırasında ise gelin ve damadın seçtiği özel ilahiler söylenmekte, kilise bereketlenmesi gerçekleştirilmektedir. Benzer şekilde cenaze törenlerinde de ilahiler ve dua ile Tanrı'nın huzurunda hayatın kutsallığı anılmakta ve ölen kişinin anısı onurlandırılarak toprağa verilmektedir. Pazar ve dua toplantıları ise kilise topluluğunun bir araya gelerek ibadet ettiği ve ruhsal birlikteliği pekiştirdiği önemli pratiklerdendir. Kilise, ibadetlerin ve ritüellerinin her aşamasında müziği ön planda tutarak Tanrı'yı yüceltme ve ibadet etme aracı olarak kabul etmektedir. Gitar, flüt, cajon, piyano, keman gibi çeşitli müzik aletleri ile ilahilere eşlik edilmektedir.

Antalya İncil Kilisesi'nde müzik, ibadet ve ritüel sırasında Tanrı'ya yönelişi kolaylaştıran, topluluğun duygusal bağlarını güçlendiren bir araç işlevi görmektedir. Kilisede müziğin, ibadet ve ritüellerde kullanımı, topluluğun duygusal deneyimlerini derinleştirmesinin dışında kolektif bir bilinç oluşturmakta, dolayısıyla dini duygularının ifade edilmesini sağlamakta ve Tanrı'ya olan bağlılıklarını güçlendirmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda müziğin kilisedeki merkezi rolü, din ve müzik ilişkisinin ne kadar önemli ve etkili olduğunu göstermektedir. İlahi ve diğer dini müzikler, sözleri ve melodileri ile Tanrı'ya övgü ile dua niteliği taşımaktadır. Ayrıca ritüel atmosferini oluşturmakta ve topluluğun manevi bağlılıklarını arttırdığı ifade edilmektedir. Tapınma Önderi adlı internet uygulaması kapsamında Türkçeye çevrilen ilahiler ve müziğe verilen önem, kilise rahibinin beste yapma pratiğine de yansımıştır. Antalya İncil Kilisesi örneğinde, ilahiler ve müziğin dikkatle seçilip icra edilmesi, topluluğun bir araya gelerek ortak bir dini tecrübe yaşaması ve ibadet esnasında derinlik kazanmasını sağlamaktadır. Bu gözlemler, müziğin bir araç işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Sonuç olarak

bu araştırma, Antalya'daki Protestan mezhebine bağlı İncil Kilisesi'nin tarihi, müziğin önemi ve müzik aletlerinin kullanımı üzerinden teo-müzikoloji alanına önemli bir katkı sağlamıştır. Kilisedeki ibadet, ritüel ve müziğin birbirleri ile olan organik ilişkisini vurgulayarak, müziğin ibadet sırasında ruhani boyutunu güçlendiren ve Tanrı ile iletişim kurmanın bir aracı olarak görüldüğü belirtilmektedir. Antalya İncil Kilisesi'nde müziğin kutsal bir misyon üstlendiği ve ibadet ile ritüellerin önemli bir parçası haline geldiği gözlemlenmiştir. Kilisedeki müzik, topluluğun ruh halini olumlu yönde etkilemekte ve bir araya gelen topluluğun birlik, beraberlik duygusunu pekiştirmektedir. Gözlemler sonucu, kilisedeki müziğin sadece bir sanat formu olmaktan öte, topluluk için manevi bir kaynak olduğu ve ibadetleri, ritüelleri ile birliktelik aracı haline geldiği tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Argyle, M, (2006) Çev. Koç, M. İbadet ve Dua, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:2, 317-388.

Aslan, U. & Yükselin, İ. Y. (2015). Protestan Ritüellerinde Popüler Müzik Pratiği: İzmir Çağdaş Tapınma Scene, Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, Cilt:8 Sayı:40, 876-888.

Aslan, U. & Yükselin, İ. Y. (2016). Sosyal Nüfuz Kuramı Bağlamında Türkiye’de Çağdaş Hristiyan Müziği ve Protestan Kültürel Kimliği, Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, Cilt:9 Sayı:42, 1954-1962.

Batuk, C. (2013). Din ve Müzik: Dinler Tarihi Bağlamında Din-Müzik İlişisine Genel Bir Bakış Denemesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı:35, 45-70.

Çağl, N. (2013). Kutsal Metinler ve Müzik, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı:39, 1-46.

Göher, F. M. (2007). Müziğin Toplumsal İşlevi Müzik, Siyaset, Din ve Ekonomi, Müzik Kültürü ve Eğitimi, Sayı:2, 301-3114.

İskefiyeli, Z. (2007). Ermeni Kimliğinin Oluşumunda Din Faktörü: Hristiyanlık, Kilise ve Misyonerler, Akademik İncelemeler Dergisi, Cilt:2 Sayı:1, 231-255.

Keklik, S. (2006). Din ve Müzik Etkileşimi (Şanlıurfa Müziği Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, Şanlıurfa.

Kızılabdullah, Ş. (2019). Hristiyan Gelenekte Müzik: Amerikan Hristiyan Müziğinde Gospel Müzik, Bluz ve Caz Örneği, Dini Araştırmalar, Cilt:22 Sayı:56, 307-326.

Kiral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analiz Yöntemi Olarak Doküman Analizi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:15, 170-189.

Korhan, İ. (2023). Dinler Tarihi, Baskı:1, Assum Basım ve Mücellit.

Küçük, M. A. (2008). Türkiye Protestan Ermeni Kilisesi'nin İnanç ve İbadetleri, Dini Araştırmalar, Cilt:11 Sayı:32, 149-174.

Merriam, B. S. (2015). Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber, Nobel Yayınevi.

Randolph, J. J. (2018) Çev. Seyitoğlu, F. Tez Yazımı İçin Bir Alanyazın Taraması Kılavuzu, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt:29 Sayı:2, 251-264.

Roşca, F. (2015). Hristiyan Değerleri ve Çağdaş Değerler Müzik ve Din, Uluslararası Hristiyan Konferansı.

Şen, M. E. (2022). Dinsel Ritüellerin Müzik Ögesine Fenomenolojik Bir Yaklaşım, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:19 Sayı:1, 447-455.

Şenel, O. & Ata, Y. (2014). Türkiye'de Protestan Müziği: İzmir Buca Baptist Kilisesi Örneğinde Müzik ve İbadet, Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, Cilt:7 Sayı:32, 690-710.

Şahin, İ. (2008). Dini Hayatın Ritmi: Ritüel ve Müzik, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı:2, 269-285.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık.

Yiğit, İ. (2023). Antik Medeniyetlerde Müzik ve Dini Müzik, Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi, Cilt:7 Sayı:3, 127-144.

İNTERNET KAYNAKLARI

Tapınma	Önderi,	Erişim	Adresi:
https://songs.worshipleaderapp.com/?lang=tr#firsttime-welcome			

KATILIMCI KİŞİLER

Katılımcı A, 45 Yaşında, Konyaaltı Antalya İncil Kilisesi'nde Rahip, 05.01.2024.

Katılımcı B, 33 Yaşında, Kaleiçi Antalya İncil Kilisesi'nde Rahip, 16.02.2024.

TEZE İLİŞKİN EKLER

EK-1: GÖRÜŞME SORULARI

1. Kendinizi tanıtır mısınız?
2. Antalya İncil Kilisesi'nin kuruluş ve tarihsel geçmişi nedir?
3. Antalya İncil Kilisesi'nde müziğin yeri ve önemi nedir?
4. Kullanılan müzik aletleri nelerdir?
5. Antalya İncil Kilisesi'nde ibadetler veya pratikler sırasında müziğin ilişkisi nedir?

EK GÖRÜŞME SORULARI

1. İbadetler veya pratikler sırasında kullanılan müzik aletleri nedir?
2. Kutlamalarınızdan ve ibadetlerinizde teker teker bahsedebilir misiniz?

EK-2

Konyaaltı Alevi Bektaşî Kültürü Cemevi Derneği, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 23.12.2022).

EK-3

Konyaaltı Alevi Bektaşî Kültürü Cemevi Derneği, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 23.12.2022).

EK-4

Konyaaltı Alevi Bektaşî Kültürü Cemevi Derneği, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 23.12.2022).

EK-5

Konyaaltı Alevi Bektaşî Kültürü Cemevi Derneği, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül arşivinden 23.12.2022)

EK-6

Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Dua Toplantısı (Öykü Özgül'ün arşivinden, 08.09.2023)

EK-7

Kaleiçi Aziz Pavlus Kültür Merkezi ve İncil Kilisesi Vaftiz Havuzu (Öykü Özgül'ün arşivinden, 08.09.2023)

EK-8

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 24.12.2024)

EK-9

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 24.12.2024)

EK-10

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 24.12.2024)

EK-11

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün arşivinden, 24.12.2024)

EK-12

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi (Öykü Özgül'ün Arşivinden, 24.12.2024)

EK-13

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Noel Gösterisi ( yk  özgül' n arşivinden, 24.12.2024)

EK-14

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya İncil Kilisesi Paskalya Gösterisi ( yk  özgül' n arşivinden, 07.04.2024)

EK-15

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya  ncil Kilisesi Paskalya Gösterisi ( yk  özgül' n arşivinden, 07.04.2024)

EK-16

Muratpaşa Belediyesi Kültür Salonu, Antalya  ncil Kilisesi Paskalya Gösterisi ( yk  özgül' n arşivinden, 07.04.2024)

EKLER
EK-1: ETİK KURUL ONAY

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 10.01.2023
TOPLANTI SAYISI : 01
KARAR SAYISI : 16

Üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğretim üyesi **Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM**'in danışmanlığını, **Öykü ÖZGÜL**'ün araştırmacılığını üstlendiği, "Antalya "İncil Kilisesi" Örneğinde Müzik ve Ritüel" konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurusu ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

EK-2: ETİK BEYANI

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu Tezde

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı,

beyan ederim.

...../...../.....

(İmza) Adı SOYADI

Öykü ÖZGÜL

EK-3: TEZ ORJİNALLİK RAPORU

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez Başlığı: Antalya “İncil Kilisesi” Örneğinde İbadet, Ritüel ve Müzik

Yukarıda başlığı verilen Tezimin tamamı Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. (Tez 106, Tez 206, Tez 010 Formları) Kontrol sonucunda (kaynakça hariç) aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
15.04.2024	65	67,837	24.05.2024	%9	2350412663

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları’nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (15/04/2024)

İmza

Adı SOYADI

Öykü ÖZGÜL

Öğrenci No:202153001004

Anabilim Dalı: Müzik

Program (İşaretleyiniz)

Yüksek Lİsans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Unvan, Ad SOYAD, İmza)

Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

EK-4: Master's/Proficiency in Art/PhD
Thesis/ Art Work Report Originality Report

AKDENİZ UNIVERSITY
Institute of FineArts

Title: Worship, Ritual and Music in the Case of Antalya “Bible Church”

The whole thesis/art work report is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. (Tez 106, Tez 206, Tez 010 Forms) According to the originality report, obtained data are as follows.(Bibliography excluded)

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
15.04.2024	65	67,837	24.05.2024	%9	2350412663

I declare that I have carefully read the Akdeniz University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtainingand Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not includeany form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I acceptall legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (15/04/2024)

Signature

Name LASTNAME

Student No.: 202153001004

Department: Music

Öykü ÖZGÜL

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	PhD	Integrated Phd
X			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED.

(Title, Name LASTNAME, Signature)

Prof. Dr. Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM

EK-5: YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Akdeniz Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi Erişim Sisteminde erişime açılır.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)

☐ Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)

☐ Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

...../...../.....

(İMZA)

Öğrencinin Adı SOYADI

Öykü ÖZGÜL